ANT

Katil Altıncı Filo, Defol !..

Haftalık Dergi • 23 Aralık 1969 • Sayı 156 • 125 Kuruş

ihanet koalisyonunun sol'a yeni tehdidi

"24 SAAT HAREKATI"

HAFTANIN NOTLARI

14 aralık

TİP Kongreleri

■ **İstanbul'da TİP'in ilçe kongreleri devam etmektedir. Özel bir önem taşıyan TİP Kartal İlçesi'nin Kongresi'nde Demokratik Devrim'ciler hiçbir varlık gösteremememişler, parti içinde yürütülen mücadelenin sosyalist mücadele olduğu, emperyalizmin dört beş koldan bu mücadeleyi dejenere etme gayretleri içerisinde bulunduğu, partinin bir disiplin etrafında toplanması gerektiği görüşünü getiren bir karar tasarısı aynen kabul edilmiştir. Yapılan seçimlerde de Demokratik Devrimciler hiç başarı gösterememiş, yönetim kuruluna Özdemir Güner (başkan), İsmail Dönmez (sekreter), Hanefi Vatansever, Yavuz Ünal, Adem Gürdoğan, Sadri Kaya, Adil Zaza, seçilmişlerdir. Öte yandan Gaziosmanpaşa İlçe Kongresi de yapılmış, kongreye sadece 35 delege katılmıştır. İştirakin azlığı dolayısıyla kongrede MDD'ciler diğer kongrelere sundukları karar tasarılarını çoğunlukla kabul ettirmişlerdir. MDD'cilerin adaylarının seçildiği Gaziosmanpaşa İlçe Yönetim Kurulu şöyle kurulmuştur: Fahri Ergin, Mustafa Adalı, Niyazi Usta, Şerafettin Oktay, Şevket Çalışkan, Hasan Yıldız, Sadullah Kendir.**

Zekeriya Sertel'in içine düşürüldüğü komplo!

Türkiye'de eşi Sabiha Sertel ile birlikte yıllarca demokrasi ve barış mücadelesi verdikten sonra CHP terörü ile gazetesi yıkılan ve ailesiyle birlikte yurt dışına çıkmak zorunda kalan Zekeriya Sertel, hakim çevrelerin yeni bir oyunu ile karşı karşıyadır. Yaşı hayli ilerlemiş bulunan Sertel'in, özellikle eşi Sabiha Sertel öldükten sonra vatan özeminin dayanılmaz şekilde arttığı ve Türkiye'ye dönebilmek için çeşitli teşebbüsleri olduğu bilinmektedir. Hakim çevreler, Sertel'in bu özlemini sezdikleri için kendisine çengel atmışlar ve zaafını istismar etmeğe başlamışlardır. Hürriyet Gazetesi, Paris'te Sertel'in verdiği iddia edilen bir demeci, Kuznetsov'vari bir ifşaat halinde tam sayfa olarak yayınlamıştır. Bu konuşmalarda Sertel'in **«Ben komünist değilim», «Sovyetler Birliği'nin ve komünist ülkelerin içyüzünü açıklayacağım»** dediği ileri sürülmektedir. Sertel'in **«Komünist olmadığı»**, ancak CHP faşizminin demokrasi ve barış mücadelesi verenleri de **«komünistlik»**le damgalaması yüzünden kamuoyunda öyle tanındığı bilinmektedir. **«İçyüzü açıklama»** meselesine gelince, Sertel Sovyetler Birliği'ne zorla götürülmemiş, kendi isteğiyle gitmiş, orada yıllarca misafir edilmiştir. Sosyalist toplumun kuruluş döneminde hiç şüphesiz çeşitli aksaklıklar olabilir, bunlar eleştirilebilir de... Ancak, Hürriyet'te yazılanlar gerçek ise, Sertel'in durumundaki bir şahsın, bu eleştiriyi burjuva gazetelerinin manşetlerinde istismar edilecek şekilde tek yanlı yapması, bırakın devrimciliği, objektif gazetecilik anlayışı ile dahi bağdaştırılacak bir tutum değildir. Kaldı ki, geçen hafta Dışişleri Bakanı Çağlayangil'in verdiği kesin teminat üzerine İstanbul'a gelen Sertel, İçişleri Bakanı'nın emriyle yeniden yurtdışı edilmiştir. Karşılaştığı bu istiskal, herhalde Sertel'e 20 yıldan beri Türkiye'de hiçbir şeyin değişmediğini, devrimci çevrelerdeki itibarını sarsan bir zaafla hakim çevrelere hoş gösterilmenin dahi vatan özlemini gidermeye yetmediğini anlatmış olmalıdır. Temennimiz, Sertel'e atfen verilen konuşmaların asılsız olduğunun bir an önce meydana çıkmasıdır. Aksi takdirde Sertel ileride Türkiye'ye girebilse ve huzura kavuşsa dahi, bu herhalde vicdan huzuru olmayacaktır...

15 aralık

Türkiye 67. Ülke!

■ Dünya Bankası Dergisi'nde açıklanan milli gelir istatistiklerine göre Türkiye, dünyanın 67. ülkesidir. Aynı istatistiklerde, 3760 dolarla Amerika'nın birinci, 2500 dolarla İsveç'in ikinci, 2380 dolarla Kanada'nın üçüncü, 1750 dolarla Batı Almanya'nın onuncu, 1700 dolarla İngiltere'nin onikinci, 970 dolarla Sovyet Rusya'nın yirmiikinci sırayı işgal ettiği belirtilmektedir. Fert başına düşen yıllık 290 milli gelirle Türkiye, ancak Dominik, Ekvator, Kamboçya, Senegal, Güney Vietnam gibi fakir ülkeler arasında yeralabilmektedir. Yunanistan bizim milli gelirimizin iki mislinden fazla bir rakamla 31. sırayı işgal etmektedir. Tayland, İran, Mozambik, Panama, Portoriko, İspanya, Singapur, Suriye ise, Türkiye'den daha hızlı kalkınan ülkeler olarak gösterilmektedir.

Cunta Konsey'den çekildi

■ **Faşist Yunan cuntası, Avrupa Konseyi'nden çıkartılması konusunda müzakereler yapıldığı bir sırada, kendiliğinden Konsey'den çekilmiştir. Demokrasiye dönüş için hiçbir çaba harcamayan ve siyasi tutuklulara zulmeden Yunan cuntası'nın Konsey'den ihraç edilmesi teklifine, Fransa ve Kıbrıs ile birlikte Türkiye hariciyesi de karşı çıkmış, Dışişleri Bakanı Çağlayangil, AP iktidarı için yüzkarası olan bu skandalı itiraf etmekten çekinmemiştir.**

Ağa öğretmeni öldürdü

■ Siyasi iktidarın gangsterleri Anadolu'da boykota katılan öğretmenmenleri döver ve çeşitli vasıtalarla tehdit ederken, Elbistan'da Akçil Köyü'nün ağası Ali Kamber, geçen yıl çocuğunu sınıfta bırakan öğretmen Hüseyin Şahin'i öldürmüş, öğretmenle birlikte bayram tebrikine gelen arkadaşını da kurşunlayıp ağır yaraladıktan sonra kaçmıştır.

Almanya'da Protesto

■ **Berlin'de düzenlenen «Amerika'nın Vietnam'daki Vahşetini Protesto» yürüyüşüne bütün ülkelerin barışseverleri ile birlikte Türk Toplumcular Ocağı'na mensup Türk işçileri ve öğrencileri de katılmıştır. Olivaer Platz'dan başlayan yürüyüş büyük ilgi görmüş ve Amerika'nın Vietnam'daki insanlık dışı vahşeti şiddetle protesto edilmiştir.**

Balerinlerin boykotu

■ Öğretmen boykotundan sonra Devlet Opera ve Balesi'ne mensup balerinler de boykota başlamış ve ilk olarak Ankara'da Büyük Tiyatro'daki **«Fındıkkıran»** Balesi oynanmamıştır. Sanatçılar, yöneticilerin kanuni haklarını vermemek için direndikleri için boykota gittiklerini açıklamışlardır. Öteyandan, Devlet Tiyatrosu'nun İstanbul Kültür Sarayı'ndaki temsilleri için genel müdür Cüneyt Gökçer tarafından İstanbul'daki Santral ve Dilson otellerinin bütünüyle kiralandığı ve bunun için bir devlet kuruluşu bütçesinden büyük harcamalar yapıldığı ifade edilmektedir.

16 aralık

17 aralık

NATO, İsrail'e üs veriyor!

Fransız Gazetesi «Tribune des Nations», yakın bir tarihte İsrail Hava Kuvvetlerinin, Malta Adası'ndaki İngiliz askeri hava alanlarından yararlanabileceğini bildirmişti. İsrail hava kuvvetlerine tanınacak bu imkanı NATO devletlerinin de olumlu karşıladığını yazmıştı.

Bu haftaki «Free Palestine» Gazetesi'nin açıkladığına göre İsrail kuvvetleri Genelkurmay Başkanı ile NATO temsilcileri geçenlerde bu konuyu görüşmek üzere buluşmuşlar ve gerekli teknik hazırlıkların planını çizmişlerdir.

Libya hükümetinin almış olduğu son kararlar ve İngiliz askeri üslerinin Libya'dan kaldırılmasını istemesi karşısında, İsrail hava kuvvetlerinin Malta adasından yararlanması için yeşil ışık yakılmıştır.

Arap devletleri bu konu'da gereken protestoda bulunacaklardır. Diğer taraftan İngiliz tanklarının İsrail'e satılması konusundaki konuşmalar da fırtınalar koparacaktır. Her ne kadar İngiliz resmi makamları ve İsrail böyle bir satış anlaşmasını yalanlamışlarsa da, İsrail dışişleri bakanının Londraya son gelişinde, 200 İngiliz «Chieftain» tankının İsrail'e satılmasını konuşmuşlardır.

Yaklaşmakta olan Britanya seçimlerinde yahudi oyu ve siyonist örgütlerinden gelecek maddi yardım düşüncesi, bu tank satışının bir an evvel yapılmasını sağlıyacaktır.

Bu konuda Pentagon da İngiltereye baskı yapmaktadır. Libyadaki Wheelus Amerikan üssünün geleceğinin çıkmaza girdiği gören Amerika, 6. Filonun tek başına Arap devletlerinin gittikçe artan gücünü durduramıyacağını anlamıştır. Bu nedenle Batının askeri stratejisinin Arap dünyasının ortasına sokulmuş bir güce ihtiyacı vardır. Ve bu gücün İsrail olduğundan kimsenin şüphesi yoktur.

24 köyün protestosu

■ Burdur Şeker Fabrikası'nda yolsuzluk yapılması ve kendilerine küspe verilmemesi üzerine 24 köy halkı şehir içinde bir protesto gösterisinde bulunduktan sonra fabrikaya yürümüşlerdir. Fabrika önündeki askeri barikatı yararak içeri giren 500 kadar köylü, ancak valinin fabrikaya kadar gelerek küspe yolsuzluğunun önleneceği yolunda söz vermesinden sonra fabrikayı terketmişlerdir. Bu arada polisin bu protesto hareketini önlemek istemesi ve arkadaşlarını nezarete alması üzerine polisle çatışan köylüler, bir karakolu basarak komiseri dövmüşlerdir.

Avcıoğlu, İnönü'den özür mü diledi?

CHP Genel Sekreteri Bülent Ecevit'e karşı, Parti Meclisi'nde açılan savaş ilginç bir safhaya girmiştir. Ecevit aleyhinde sistemli yayın yapan Devrim Dergisi'nin sahibi Cemal Reşit Eyüboğlu ile Erim ve Satır gibi **«Göbekçiler»** Ecevit'e karşı bir ortak cephe kurmuşlardır. Parti Meclisi'nde Devrim Dergisi'nin yayınlarına Genel Başkan İnönünün şiddetli tepki göstermesi üzerine derginin sahibi Eyüboğlu, **«Doğan Avcıoğlu ve ben sizden özür diliyorum! Bu yazı benim haberim olmadan yayınlanmış»** demiştir. İnönü, Avcıoğlu ve Eyüboğlu'nun bu özür dilemesiyle de yatışmamış, **«Hadi canım, partiyi yıkmak istiyorsun. Ne demek? Ben sizden bir türlü kurtulamıyorum. Ama isterseniz benden kurtulabilirsiniz»** demiştir. Açık özür dilemeye rağmen, Devrim Dergisi Ecevit ve İnönü aleyhindeki mücadeleyi sürdürdüğünden, Eyüboğlu'nun tutumu **«sol kemalistler»** arasında şaşkınlık uyandırmıştır.

Vergi ve zam furyası

■ **1970 yılı bütçesini görüşmeye başlayan Bütçe Karma Komisyonunda bir konuşma yapan Maliye Bakanı Mesut Erez,** «Bütçedeki finansman ihtiyacının vergi gelirleriyle sağlanacağını» **kesin olarak açıklamıştır. Fiyatlar her ay bir önceki aya oranla önemli ölçüde artar ve bu artışlar İstatistik Enstitüsünün bültenlerinde yer alırken, Erez de son bir yıldaki fiat artışının yüzde 6 olduğunu söylemiştir.**

İtalya'da terör

■ İtalya'da faşist kompioların artması üzerine terör hareketleri şiddetlenmiş, Milano'daki Tarım Bankası'nda ve Roma'nın çeşitli yerlerinde meydana gelen patlamalar 14 kişinin ölümüne ve 104 kişinin yaralanmasına yolaçmıştır. Patlamalara kimin sebebiyet verdiği bilinmemekle beraber, İtalyan Komünist Partisi'nin beş üyesi patlamalarla ilgili olarak Roma'da tutuklanmıştır. Aynı partiye mensup 20 kişinin de Padao'da yakalandığı bildirilmektedir. Oysa, İtalyan halkının büyük desteğine sahip bulunan İtalyan Komünist Partisi'nin son yıllarda şiddete karşı olduğu, bünyesindeki şiddet taraftarlarını tecrit ettiği, buna karşılık sağcıların örgütlü terör hareketlerine giriştikleri bilinmektedir.

Gecekonducular çatıştı

■ **Sanayi Mahallesinde, seçim öncesinde yetkililerin göz yumması sonucu yapılan gecekonduları yıkmak üzere seferber edilen Kağıthane Belediyesi zabıta teşkilatı iki bin kişilik bir topluluğun mukavemeti ile karşılaşmıştır. Gecekondu sakinleri gecekondularını yıktırmamak için zabıta memurlarına taş ve sopalarla karşı koymuşlar ve memurları bir dere yatağının içerisine kadar kovalamışlardır. Olay sırasında dört zabıta memuru yaralanmış, olaydan sonra ise yıkıma engel olan gecekondu halkı geç saatlere kadar gösteri yapmışlardır.**

18 aralık

Gangsterlik kol geziyor

■ AP iktidarının müsamahası ile bütün yurtta kol gezen gangsterlik, üniversite öğretim üyelerinin evlerine ve odalarına kadar nüfuz etmeğe başlamıştır. İstanbul'da Hukuk Fakültesi profesörlerinden Vakur Versan'ın evine sıkılan kurşunlar pencere camını delerek içeriye kadar girmiştir. Ankara'da ise SBF profesörlerinden Cahit Talas'ın fakültenin ikinci katındaki çalışma odası kurşun yağmuruna tutulmuştur. Bu saldırının, Talas'ın son makalelerinde iktidarı tenkit etmesi dolayısıyla göz yıldırmak üzere yapıldığı tahmin edilmektedir. Öte yandan, AP'deki ümmetçi grubun lideri Sadettin Bilgiç'in evine de bayramda bir sabotaj yapılmış, patlayıcı madde konulmuştur.

Küba Devrimi Davası

■ Sorumlu müdürümüz Alpay Kabacalı, ANT'ın 107. sayısında yayınlanan Küba Devriminin 10. yılı ile ilgili yazı için 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada yargılanmıştır. Kabacalı ile dergimiz avukatı Müşür Kaya Canpolat'ın gedikli bilirkişilerden Sahir Erman ve İlhan Akın ile Köksal Bayraktar'ın bilirkişi raporuna itirazları üzerine mütalaa veren savcı da raporun «sathi ve kifayetsiz» olduğunu kabul edip itiraza katılmıştır. Mahkeme heyeti de itirazı haklı görerek yazının yeni bir bilirkişi kuruluna incelettirilmesine karar vermiştir.

19 aralık

11 kişi yakalandı

■ İnönü'den «aşırı sol»u da 24 saat içinde temizlemek yolunda garanti aldıktan sonra, iktidar, bir iyi niyet gösterisi(!) olarak Yıldız Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi'nde Battal Mehetoğlu'nu öldürmekten sanık 11 kişiyi polise yakalatmış, bu sanıkların isimleri bizzat İçişleri Bakanı tarafından açıklanmıştır. Yakalanan sanıklar, Salih Doğanpala, Hüseyin Çalışkan, Gündoğan Üçer, Hurşit Korkmaz, Tuncer Arabul, Şenay Şahin, Arif Önemli, Erdinç Özer, Süleyman Özerol, Mustafa Özçoban ve Hayrullah Ertekin'dir. Ele geçirilen üç tabancanın balistik muayenesi sonunda da, Mehetoğlu'nu vuran tabancanın öğrenci Salih Doğanpala'ya ait olduğu açıklanmıştır. Yakalanan sanıklardan Arif Önemli'nin Komünizmle Mücadele Derneği Zeytinburnu Şubesi Gençlik Kolu Başkanı, Gündoğan Üçer'in de aynı derneğin Sağmalcılar Şubesi başkanı olduğu ortaya çıkmıştır.

Sol birleşiyor

■ Fransız sosyalist ve komünist partileri, büyük sermayenin adamı Cumhurbaşkanı Georges Pompidou'ya karşı koymak üzere bir ortak muhalefet cephesi kurmaya karar vermişlerdir. İki parti tarafından yayınlanan ortak bildiride, şimdiki sistemi değiştirerek yeni bir ekonomik ve siyasi demokrasi düzeni getirilmesi hususunda tarafların görüş birliğine vardıkları belirtilmektedir.

20 aralık

Dev - Genç'e baskın

■ Sağcı cinayet şebekeleri serbestçe faaliyet gösterip günaşırı bir genci katlederken, polis hâlâ solcu örgütlere baskınlar yapmakla meşguldür. Ankara'da Devrimci Gençlik Federasyonu (Dev - Genç)'in genel merkezi gece polis tarafından basılmış, arama yapılmış, Ruhi Koç ile Arif Torovanlı nezaret altına alınmıştır.

Üçlü Duyuru

■ Altan Yalçın, Artun Yeres ve Tanju Akerson, ortak bir duyuru yayınlayarak, «genç sinema eyleminin yalnızca sözel bir biçim alması ve kısırlaşması karşısında Genç Sinema eylemiyle bundan böyle hiçbir bağlantıları kalmadığını» açıklamışlardır.

Balaban'ın Sergisi

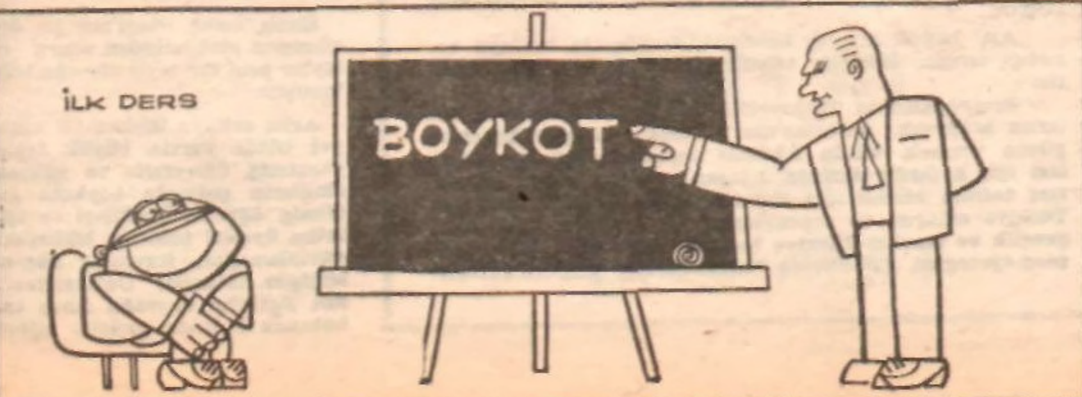
■ Köyden yetişen ünlü ressamımız Balaban, yeni resim sergisini Çemberlitaş Osmanbey Sitesindeki Darüşşafaka Sanat Galerisi'nde açmıştır. Sergi 30 Aralık'a kadar açık kalacaktır.

TEB Hesap Soruyor

■ Türk Edebiyatçılar Birliği, «devrimci gençliğin dökülen kanının hesabını sormak üzere» pazar günü Aksaray TÖS Salonu'nda bir toplantı düzenlemiştir. İstanbul halkına yaptığı çağrıda TEB, Türk edebiyatçısının devrimci gençlerle birlik olduğunu açıklamaktadır.

•GÖZ GÖRE• YALÇIN ÇETİN •

HAFTANIN YORUMU

DOĞAN ÖZGÜDEN

Tuzaklara dikkat!

TÜRKİYE sosyalist hareketi, hakim çevrelerin yeni bir komplosu ile karşı karşıyadır. Birbuçuk yıldan beri «kanlı imha planı»na uygun olarak sinsice sürdürülen «devrimci avı», dokuzuncu şehidimizi verdiğimiz halde, hakim çevrelerin beklediği sonuca ulaşamamış, devrimcileri ölüm korkusuyla sindirmek mümkün olamamıştır. Sindirmek şöyle dursun, atılan her kurşun, hedefini bulan her bıçak darbesi, anti - emperyalist ve sosyalist harekete daha büyük bir hız vermiş, her cinayetin ardından devrimciler, daha büyük güçler, daha bilinçli savaşçılar olarak ön saflara atılmış, sağın kahpe kurşunlarına erkekçe göğüs germişlerdir. Mehmet Büyüksevinç'in ölümü üzerinden bir hafta geçmeden Battal Mehetoğlu'nun tek başına müsellah zorbalar gürubunun karşısına dikilmesi, ileride üstüne çok destanlar yazılacak bir yiğitlik örneğidir. Ama bu bireysel bir yiğitlik ve fedakarlık da değil. İşte, bir hafta içinde iki şehit verdikleri halde, daha önce 6. Filo'ya direndikleri için katledilen Vedat'ların, Ali Turgut Aytaç'ların, Duran Erdoğan'ların, Atalay Savaş'ların akıbetini bildikleri halde, İzmir sularında yeniden boy gösteren katil filoya kitleler halinde karşı çıkıp «Defol!» diye haykıran gençler... Bütün bunlar, hakim çevrelerin birbuçuk yıldan beri uygulamaya çalıştıkları «kanlı imha planı»nın iflasını ilan etmektedir. Sindirme muvaffak olamamıştır, hakim çevreler telaştadır.

İHANET koalisyonu, paniğe kapılmakta, yeni tasfiye yolları aramakta kendince haklıdır... Türkiye'deki devrimci eylemin gücünü şimdiye kadar sadece büyük kent gösterilerine katılan öğrencilerin sayısı ve işçi partisinin seçimlerde aldığı oy oranıyla ölçen Amerika ve yerli işbirlikçileri yanıldıklarını görmüşlerdir. Bağımsızlık ve devrim mücadelesi öğrenci hareketlerinin, zaman zaman yayınlanan bildirilerin çerçevesini çoktan aşmıştır. Fabrika işgalleri, toprak işgalleriyle emekçi kitlelerine mal olan devrimci hareket, geçtiğimiz haftadan itibaren küçük bürokrasiyi de içine almıştır. Büyük bürokrasi sermaye ile tamamlaşırken kaderlerinin işçi ve köylü kitleleriyle ortak olduğunun bilincine varan küçük bürokrasi, başta öğretmenler olduğu halde, bozuk düzene fiilen karşı çıkarak devrimci cepheye hakim çevrelerin kontrolunu aşan bir genişlik ve derinlik kazandırmıştır. Madem ki, «kanlı imha planı» ile girişilen sindirme harekatı muvaffak olamamıştır ve madem ki, devrimci cephe kontrolu aşacak kadar güçlenmektedir, öyleyse başka bir yol aramak, bütün devrimci ve anti-emperyalist hareketlerin öncülüğünü yapan sosyalistleri topyekûn ezmek için yeni bir metod bulmak lazımdır. Bu yolu, hayatı boyunca çizdiği zigzaglarla Amerikan emperyalizmine ve sermaye çevrelerine layık bir Bizans entrikacısı olduğunu ispatlayan İsmet Paşa bulmuştur. Bir Tophane kabadayısı ağzıyla sosyalistlere «Haytalar», «Serseriler» diye saldırarak fetvayı basmıştır: «24 Saat Harekâtı!»

BU «24 Saat Harekatı»nda Paşa'nın nasıl tecrübeli olduğunu anlamak için Şükran Kurdakul arkadaşımızın bir yıldönümü dolayısıyla beşinci sayfamızda yazdığı «16 Aralık 1946» başlıklı yazısını dikkatle okumak kafidir. Bu harekatın kimler hesabına, niçin yapıldığı da iyi düşünülmelidir. 16 Aralık 1946'da «24 Saat Harekatı» emrini veren İsmet Paşa ile, ondan tam 23 yıl sonra 17 Aralık 1969'da iktidara «24 Saat Harekatı» fetvasını veren İsmet Paşa, aynı paşadır... O yıllarda İstanbul'a Amerikan bahriyelilerini çıkartan Missouri ile, 23 yıl sonra İzmir'e Amerikan bahriyelilerini çıkarmaya çalışan güdümlü mermi kruvazörü, aynı bayrağı taşımaktadır... Ve ne acıdır ki, emperyalizmin bütün asil ve yedek kuvvetleriyle devrimcilere karşı seferber olduğu bu dönemde sosyalistler, tıpkı 1946'larda olduğu gibi, gereksiz slogan kavgasında, kişisel çekişmelerde, polis komplolarına, tuzaklarına imkan verecek kendi zaaflarını kendi elleriyle yaratmaktadırlar. Gerçekler artık hiçbir tereddüde yer vermeyecek kadar meydandadır. Emperyalizm ve yerli işbirlikçileri, Paşa'sıyla, Süleyman'ıyla, Feyzioğlu'suyla, ümmetçisiyle, cuntacısıyla, öncü «Sol»u haklamak için fırsat gözlemektedir. Gerçi Türkiye'de devrimci ve anti - emperyalist hareket hakim çevrelerin kontrolunu aşmıştır. Ama bu hareketin sağlıklı biçimde gelişmesi, tutarlı yoldan sapmaması, ancak sosyalistlerin örgütlü öncülüğü ve bütünsel çalışmasıyla mümkündür. Kendi içlerinde mevcut dağınıklığa ve kısır çekişmelere bir an önce son veremedikleri takdirde, sosyalistler, hem kendilerini, hem de öncülük ettikleri devrimci hareketi tehlikeye atacaklarını bilmelidirler.

İhanet koalisyonunun Sol'a karşı

İnönü'nün ağzından savurduğu tehdit

"24 SAAT HAREKATI,,

BUNDAN tam birbuçuk yıl önce Vedat Demirçioğlu'nun öldürülmesi üzerine yayınladığımız ANT'ın kapağında, bir kan lekesinin üzerine şu kelimeler okunuyordu: KANLI İMHA PLANI! İç sayfalarda ise şu satırlar yeralıyordu: **«İstanbul'da patlak veren olaylar, Türkiye'deki devrimci güçlerin kanlı bir imha planı ile karşı karşıya bulunduğunu ortaya koymuştur. İstanbul'un bir Amerikan genelevi haline getirilmesi karşısında gençliğin gösterdiği tepki, devrimci güçleri tasfiye etmek için hazırlanan kanlı imha planının uygulanması için fırsat sayılmıştır!»**

Sol'a karşı mücadelede görüş birliği halinde olan «ihanet koalisyonu»nun ortakları: İnönü ve Demirel

O zamanlar hakim çevreler bu iddiayı derhal reddetmiş, böylesine cüretkâr bir planın hazırlanmasının mümkün olmadığı, Vedat'ın ölümünün bir rastlantı sonucu olduğu ileri sürülmüştü.

Birbuçuk yıldır gelişen olaylar, işlenen cinayetler, ANT'ın birbuçuk yıl önce koyduğu teşhisin doğruluğunu ispatlamıştır. Vedat'tan sonra kaçıncı cinayettir bu? Atalay Savaş, Ali Turgut Aytaç, Duran Erdoğan, Mehmet Doğan Kılan, Mehmet Cantekin, Mustafa Taylan Özgür, Mehmet Sevinçbüyük ve nihayet geçen hafta da Battal Mehetoğlu... Tam dokuz devrimci!

Önceki hafta Yıldız Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi'nde vurulan Mehmet Sevinçbüyük'ün kanı kurumadan, emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin beslediği kaba kuvvet yeni cinayetini işlemiştir. Sevinçbüyük'ün katilinin tutuklanmasından hemen sonra işlenen cinayetin nedenini anlamak hiç de zor değildir. Polisle işbirliği halindeki cinayet şebekesi ilk defa silahşörlerinden birini âdeta suçüstü denilecek şekilde adalete kaptırmıştır.

Bugüne dek kanına girilen yedi devrimcinin katilleri bir türlü yakalanamamış, polis, bu canilerin ellerini kollarını sallayarak dolaşmalarına açıkça göz yummuştur. Bu arada göstermelik olarak birkaç kişi, doğru dürüst delil toplanmadan adalete sevkedilmiştir. Her ne kadar İçişleri Bakanlığı şimdiye kadar devrimcilere karşı işlenen cinayetlerin faillerinin ele geçirildiğini ileri sürmüşse de, Vedat'ı, Atalay Savaş'ı, Mehmet Doğan Kılan'ı, Taylan Özgür'ü öldürmekten sanık olarak hiç kimse yakalanmamıştır. Zira, bunların katilleri doğrudan doğruya üniformalı yada sivil polislerdir. Diğer devrim şehitlerinin kaatili olarak göstermelik kabilinden bazı kimseler adalete verilmişse de, polisçe kuvvetli deliller temin edilmediği için, duruşmalar hâlâ uzayıp gitmektedir, henüz mahkûm edilen kimse yoktur. Bu bakımdan, bakanlığın **«failler yakalanmıştır»** şeklindeki açıklaması, bir aldatmacadan öteye gidememektedir.

Mehmet Sevinçbüyük'ün katiline gelince, olaya tanık olan öğrenciler öylesine kuvvetli teşhis koymuşlardır ki, polisin bunu örtbas etmesine artık imkan kalmamıştır. Hukuk Fakültesi öğrencisi ve Mücadele Birliği İstanbul Sancağı Haysiyet Divanı Üyesi Yavuz Arslan Argun, bu kesin teşhis karşısında savcılığa teslim olmak zorunda kalmıştır.

Dokuzuncu Cinayet

İşte ne olduysa bundan sonra olmuş, o gün tutuklanırken Argun'u sağ yumruklarını havaya kaldırarak selamlayan zorbalar, verdikleri bu kurbanın(!) intikamını almak üzere ertesi gün sabahtan yeni bir cinayet planlamışlardır.

Öldürüldüğü sırada Battal Mehedoğlu'nun yanında nöbet tutmakta olan DMMA Öğrenci Birliği Başkanı Targan Ülbeyli, arkadaşının naşı başında yaptığı basın toplantısında şöyle demiştir:

«— Olay, tüm devrimcileri hedef alan topyekun bir öldürme planının uygulanışıdır. Vedat Demircioğlu'ndan bu yana süregelen öldürmeler zincirinin halkalarından biridir. Tertipçiler aynıdır. Bütün olaylarda olduğu gibi, toplum polisi olaya seyirci kalmıştır. Kendilerinden tedbir almalarını istediğimiz halde hiçbir şey yapmamışlardır. Battal'ın öldürülmesinden 44 dakika önce, açık renkli, 1951 model bir arabayla caniler okulumuz önünden geçip kontrol yaptılar. Karşı kaldırımda duran polislere durumu bildirdik. İki polis, alay eder gibi, 'Yardıma ihtiyacınız var mı?' diye sordu. Çok kısa bir süre sonra saldırı başladı. Olayın tertipçileri, Amerikan emperyalizmi ve yerli işbirlikçileri ile onların uşaklığını eden şeriat cephesidir. Cinayete bu üçlünün emrindeki Bugün Gazetesi'nin yayınları, Mücadele Birliği İstanbul Sancağı'nın çalışmaları, Komünizmle Mücadele Derneklerinin kışkırtmaları, İlim Yayma Cemiyeti, Aramco, Yıldız Camii Vaizi, İmam Hatip okulları çevresinde toplanan irtica tohumları ve de polis ve iktidarın olaylara lakayd kalması sebep olmuştur.

«— Hattâ bu olaylarda ordunun bazı subayları bile lakayd kalmışlardır. Olayın Harp Akademisi yanında oluşu düşündürücüdür. Tek umudumuz, yüce halkımız ve devrimci arkadaşlarımızdır.

«— Yapılmak istenen, 31 Mart'ın yeniden hortlatılması ve devrimi geciktirme eylemidir. Bizim polise ve orduya güvenimiz yok. Battal yoksul ve kimsesizdi, ama devrimin yiğit savaşçısıydı. O yiğitçe karşı koydu. Karnından ve başından yaralandı ve öldü... Onun öne atılması, 35 - 40, belki de daha fazla arkadaşı ölümden kurtardı. Korkmuyoruz. Devrimleri korumak için, yeni devrimler için daha çok şehit vereceğiz.»

Yeni Tehdit Planı

Kanlı İmha Planı'nın bu dokuzuncu cinayetinden sonra olaylar yeni bir seyir almağa başlamıştır.

Arka arkaya işlenen iki cinayet bütün yurtta büyük tepki yaratmış, üniversite ve yüksek okulların çoğunda boykota gidilmiş, öğrenci örgütleri ve öğretim üyeleri protesto bildirileri yayınlamışlar, forumlar düzenlemişler, İstanbul Üniversitesi'nde Battalın bayrağa sarılı tabutunun başında gençler nöbet

Gençlik, katil 6. Filo'yu kovuyor!

Devrimci güçlerin direnişi yüzünden Türkiye limanlarına bir süreden beri giremeyen Amerika'nın savaş köpeği katil 6. Filo, **«ihanet koalisyonu»**nun çağrısı üzerine ilk defa geçen hafta İzmir limanına demirlemiştir.

İktidarın ve muhalefetin verdikleri ortak teminatla İzmir'e gelen Amerikan emperyalizminin silahendazları, verilen çeşitli garantilere rağmen sekiz aydan beri Türkiye'de devrimci ve anti-emperyalist mücadelede herhangi bir gerileme olmadığını, üstelik gençliğin daha etkili ve sert bir eylemle emperyalizme karşı çıktığını görmüşlerdir.

6. Filo'nun gelişi münasebetiyle Ankara'dan getirtilen 200 toplum polisi, sabahtan itibaren Amerika'lıların çıkabileceği yerleri kordon altına almışlardır. Bununla birlikte, devrimci gençler, öğleden sonra Lozan Meydanı'nda Amerikalılara ait 20 aracı tahrip etmişler, kendilerine el kol işareti yapan 50 kadar sivil giyimli Amerikalı subay ve eri de kıyasıya dövmüşlerdir.

Amerikan Filosu Komutanı Rowney'in Atatürk Anıtı'na çelenk koymasına da engel olan devrimci gençler, Amerikan Gece Kulübü ve NATO Karargahı önünde Amerika aleyhinde gösteriler yapmışlardır. Ancak gençler Mustafabey Caddesi'ne yönelirken, toplum polisleri, tornadan yeni çıkmış tahta coplarla gençlerin üzerine saldırmışlardır. Tekme, yumruk ve copla hırpalanan devrimci gençlerden 22'si nezaret altına alınmıştır. Nezaret altına alınan gençler arasında, Altıncı Filo'ya karşı çıkmak için Ankara ve İstanbul'dan İzmir'e giden gençler de bulunmaktadır.

Gençlerin bu azimli direnişi karşısında, Amerikan Altıncı Filosu Komutanı, Atatürk Anıtı'na çelenk koymağa cesaret edememektedir.

Öte yandan, gece Amerikalılara ait evlere ve otomobillere, bazı gençler tarafından molotof kokteylleri atılmıştır.

Asıl büyük direniş hareketi, dergimizin baskıya verildiği sırada, İzmir'de büyük bir mitingle başlatılacaktır.

Emperyalizmin Türkiye'deki ve Ortadoğu'daki çıkarlarını korumak, Amerika'nın Türkiye'deki işbirlikçilerine güven vermek, bütün Akdeniz limanlarından kovuldukları için aylardır denizde dolaşan erlerinin cinsel arzularını tatmin etmek için limanlarımıza giren 6. Filo'nun Türkiye sularını ve topraklarını kirletmesine devrimci gençlik ve emekçi Türkiye halkları daha fazla tahammül edemeyeceğini, bu direniş hareketleriyle göstermektedir.

GERÇEKLEŞEN PLAN
— 1,5 yıl önce açıklamıştık —

FEYZİOĞLU
— İhanetin 3. ortağı —

tutmuşlar, ertesi gün de büyük bir cenaze töreni ve yürüyüş düzenleyerek şehit kardeşlerini devrimci sloganlarla Malatya'ya uğurlamışlardır. Battal'ın otobüsle nakledilen cenazesini Ankara'ya sokmaktan korkan iktidar, şehre giriş yolunu polisle kapatmış, bu yüzden cenaze doğrudan doğruya Malatya'ya götürülerek toprağa verilmiştir.

Battal Malatya'da toprağa verilirken, devrimci kardeşleri, mezarının başında hep bir ağızdan ünlü devrimci Ernesto Che Guevara'nın ünlü sözleriyle and içmişlerdir:

«Ölüm nereden ve nasıl gelirse gelsin... Savaş sloganlarımız kulaktan kulağa yayılacaksa ve silahlarımız elden ele geçecekse ve başkaları mitralyöz sesleriy-

le ve de savaş ve zafer naralarıyla cenazelerimize ağıt yakacaksa, ölüm hoş geldi, safa geldi...»

Bu arada 69 deniz subayı adına da gazetelere bir bildiri dağıtılarak cinayeti işleyenler ve işletenler lanetlenmiş, genç subayların devrimci mücadele ile beraber oldukları açıklanmıştır.

Bu gelişmeler, iktidarı ve hakim çevreleri paniğe uğratmış, bunun üzerine Genelkurmay Başkanı Orgeneral Memduh Tağmaç derhal bildiri yayınlayan subaylar hakkında kanuni işlem uygulanacağını açıklayarak **«Kanunla belirtilen yükümlüklerini, en üst kademedeki komutanından en astına kadar müdrik olarak görevinin başında ve Atatürk'ün çizdiği yolda bulunan silahlı kuvvetler mensupları, her türlü politik davranışın dışında ve aşırı cereyanların karşısındadır»** demiştir.

Ne var ki, Tağmaç'ın bu teminatına rağmen, cinayetten bir gün sonra bütün Türkiye'de öğretmen boykotunun başlaması, hemen ardından da Türkiye Personel Sendikaları'nın yakında Türkiye'de genel boykota gideceklerini açıklaması, gençlerin şehit edilmelerine gösterilen tepkiyle birleşince, politikacıların **«ihanet koalisyonu»** adamakıllı telaşa kapılmıştır.

Sadece **«Kanlı İmha Planı»**nı uygulamakla, devrimcileri tek tek temizlemekle anti - emperyalist ve devrimci hareketi durduramayacağını, aksine bu cinayetlerin devrimci mücadele azmini kuvvetlendirdiğini gören **«ihanet koalisyonu»** bu defa sol'a karşı yeni tehdit planını sahneye çıkartmıştır.

ANT'ın yayınını düzenli izleyenler gayet iyi hatırlayacaklardır ki, CHP'nin köhne teknesi talihsiz yolculuğunda yalpalayarak sürüklenirken bir ara bağımsızlık ve sosyalizm mücadelesinin verildiği iskelelerle de rampa etmiş, ancak tutucu bürokratlardan ve eşraftan meydana gelen gövdesi bu sahilleri sevmediğinden geriye çarkederek kendisini tekrar Amerika'nın kollarına atmıştır. Geçen yıl CHP ileri gelenlerinin arka arkaya Amerika'ya davet edilmeleriyle başlayan bu **«aslına rücu»**, giderek, AP ile CHP'yi aynı cephede birleştirmiştir. Bu cephe, Amerikancılık, özel sektörcülük cephesidir. NATO'ya, CENTO'ya ses çıkarmamakta, 6. Filo'nun Türkiye sularını kirletmesine, sarhoş Amerikan denizcilerinin İstanbul'u, İzmir'i genelev haline getirmelerine asla karşı çıkmamakta, Ortak Pazar'a girip Türkiye'yi açık pazar haline getirmek için can atmaktadırlar.

«16 Aralık 1946»

1946 dan bu yana geçirdiğimiz 23 yılı Türkiye'nin büyük çalkantılar dönemi saymamak mümkün mü? Ne olaylar tarih olmuş, yazarlarını bekliyor şimdi. Eski bir Amerikan temsilciler meclisi üyesinin «kendini beğenmiş Türk askeri diktatoryası» olarak adlandırdığı CHP bu tarih içinde bir inat simgesi gibi yargılarınıza açık duruyor. Dokundukça tozutan eski bir kilim gibi. Bir yığın politikacı, eğer unutulmuşlar mezarlığında değilse, metrekaresini elli kuruştan kapattığı Ankara toprağının üzerine dikilen apartmanların giriş kapılarındaki soluk harflerde yaşıyorlar.

Yakın tarihimizin gerçeklerini okuyup düşündükçe, değer miydi diyor insan. Milli mücadelenin ateş kokan dört yılını geçiren bunca savaşçı nasıl olur da saflarında döğüştüğü halkın karşısına geçer? Nasıl olur da kasaba eşrafının yıllar yılı düzenlediği örümcek ağlarının uzantılarına düştüğünü göremez. Yırtık çizmeden rugan iskarpine; yamalı kilottan «ceket atay»a geçmek neden bu kadar önemli olur onlar için.

La Question adlı ünlü kitabın yazarı, Henri Alleg'in de yakın bir tarihte yayımladığı araştırma yazısında, Cezayir Kurtuluş Cephesi kahramanlarına bakıp aynı sorularla boynunu büktüğünü biliyorum. Küçük burjuvaların tıpkı bizdeki gibi, dolaylı - dolaysız yollardan üretim araçlarına sahip olmak için, kendilerine karşı koymak isteyen sosyalistleri ne susturma yollarına başvurduklarını anlatıyor Alleg.. Tıpkı bizdeki gibi.

1946 ve sonrası, toprak ağaları ile liman burjuvazisinin devlet kapısının anahtarlarını elinde tutan bürokrasiye karşı başkaldırma dönemidir. Tabii onun da bir bölüğünün dizginlerini eline alıp çekinmeden örgütlendiği, çekinmeden yabancı sermaye propagandası ile halkın kafasında daha iyi yaşama düşleri yarattığı dönem. 1924'de Terakkiperver Cumhuriyet fırkası içinde örgütlenen küçük burjuvalar nasıl liberal bir programı öngörmüş, «dışardan sermaye gelmesi» (madde 41) «emlak ve arazi sahiplerinin maruz bulundukları sıkıntılardan kurtarılması» (madde 44) için tedbirler arayarak, daha siyasal bağımsızlığın ilk yıllarında iç ve dış egemenlerin kucağına oturmak istemişse, 46 demokratları da büyük bir rahatlıkla, «iktisadi hayatta özel teşebbüs ve sermayenin faaliyeti esastır. Onun için, hususi teşebbüs ve sermayeye serbestlik ve güvenle çalışma şartlarının» yaratılması (madde 43) ve yabancı sermayeye kapıların açılmasını (madde 73) demokrasinin gereği saymıştır.

16 Aralık 1946 tevkifatı, giderek siyasal bağımsızlığımıza da gölge düşürülen bu 23 yıl içinde, hedefleri çok aydınlığa çıkan kavgamızın durdurulması için, devletlilerin elbirliğiyle hazırladıkları ilk girişimlerden biriydi. Mecliste, istiklal mahkemelerini açabiliriz diye gözdağı veren Recep Peker'in üstümüze, üstelik milli güç adına saldırtıldığı tarih. Hangi milli güçtü söz konusu edilen acaba? Daha o tarihte Amerikan gazetecilerine Türk basın yasasının uygulanmayacağını ilan eden küstahlığın yetki gücü mü? Yoksa Missouri İstanbul limanına geldiği zaman üçüncü sınıf ziyaretçiler önünde, Bay Demirel'e taş çıkaracak biçimde ve 1919 mandacılarının üslubu ile eğilen başbakanların gücü mü?

Ülkeyi Amerikan şirketlerine peşkeş çekme pazarlığında muhaliflerinden önce davranmak isteyen soyut bir milliciliğin bu yalancı pehlivanları, bir sıkı yönetim komutanının imzası ile yayımlattıkları 16 Aralık 1946 bildirileriyle, özgürlüğümüzü bir pey akçesi gibi emperyalizmin önüne sürdüler. Namuslu insanların göz nuru ile çıkan Yığın, Ses, Gün, Sendika dergi ve gazeteleri ile iki sosyalist partisi susturuldu. Yetmiyormuş gibi sorumlularını gizli oturumlarda yargılayarak, daha altına attıkları imzanın mürekkebi kurumadan Birlemiş Milletler Anayasası'na aykırı eylemde bulunmaktan çekinmediler. Devletli bürokrasi, asıl özgürlüğün, insanın kendi içinde ulaştığı bir yükseliş bilinci olduğunu düşünmiyecek kadar rayından çıkmıştı çünkü.

Sosyalistleri tutuklamak isterken iç ve dış kapitalizmin esaretine Anadolu insanını da birlikte sürüklüyor ve artık aydınlığı yalnız bizim gözlerimize yansıyan milli mücadele tarihine karşı iki eliyle yüzünü kapatmak zorunda kalıyordu.

Şükran KURDAKUL

-Sol Serseriler-

Reformlar mı? Evet, CHP tarihte halkta ihanetleri sabit sosyal demokratlara yakışır bir reformculuk anlayışındadır. Gel gör ki, Demirel de, en az CHP kadar **«reformcu»** kesilmiştir. Gerek seçimler sırasında gazetelere verdiği demeçlerde, gerekse geçen hafta Genelkurmay Başkanı Tağmaç ile yaptığı konuşmada Süleyman Bey, çevresindeki kuvvetleri kaybetmek, bir daha başbakan olmamak pahasına da olsa, bazı reformları gerçekleştireceğini söylemiştir.

Ama gerek CHP'nin, gerekse AP'nin, uluslararası kapitalizm tarafından empoze edilen, toplumdaki çelişkileri yumuşatmaya, halkın gözünü boyamağa, kapitalistleşme sürecini hızlandırmaya yarayacak reformlardan başka bir reform düşünmedikleri de, gerek kavilleriyle, gerek fiilleriyle sabittir.

Amerikancılık, özel sektörcülük ve uyutucu reformculuk yolunda yanyana ilerleyen bu ihanet ortaklarının, bir de ortak dertleri vardır.

Süleyman Bey, bugüne kadar bir yandan oy alabilmek, bir yandan da Sol'u ezdirmek için kullandığı sağ'ın artık kendi kontrolunu aşmasından, karşısına ayrı bir siyasi kuvvet olarak çıkması ihtimalinden tedirgindir.

İsmet Paşa ise, Türkiye'de anti - emperyalist ve devrimci hareketin, kendi verdiği icazetin sınırlarını aşmasından, bugüne kadar kıskançlıkla korumaya çalıştığı statükoyu sarsmasından dolayı hiddetlidir.

Kaldı ki, sol - sağ çatışmalarının şiddetlenmesi karşısında Amerika'nın bu **«ihanet koalisyonu»**nu bir yana bırakıp, üçüncü yedek kuvveti, yani Yunanistan örneği bir faşist cuntayı sahneye sürmesi ihtimali hem Demirel'i, hem İnönü'yü kara kara düşündürmektedir.

İşte bu ortamda Paşa geçen çarşamba günü önceden davul zurna ile ilan ettiği bir çıkış yaparak Büyük Millet Meclisi kürsüsünden, hem sağ'ın, hem de sol'un hakkından gelmek üzere Süleyman Bey'e el uzatmıştır.

Paşa, şimdiye kadar alışılmış konuşma tarzının da dışına çıkarak solculara alenen küfür ettiği bu konuşmasında devrimci gençlerin katledilmesini ve öğretmenlerin haklı direnişini vesile ederek aslında devrimcilere saldırmıştır:

«Hükümet bütün güçlüklerle uğraşacak ve üst gelecek kuvvettedir. Parlamenter rejimi üzerinde hep mutabıkız. İrticai, aşırı sol irticaını ve aşırı sağ irticaını istemiyoruz. Ne kadar yaldızlı olurlarsa olsunlar, bunların suratlarındaki maskeyi sıyırıp memlekete göstermek lazımdır.

«Başbakan, bakanlarına bu vazifeyi yaptırmalıdır. Böyle bir emniyetle, ne memleketi düpedüz çamura götürmek isteyen aşırı sol serserileri, ne memleketi kana boyamak isteyen aşırı sağ canileri bir kuvvettir.

«İlk mesele bugün memleketi selamete götürmektir. Bunu yaptık mı, demokratik rejim içinde, demokratik hürriyetler içinde Türkiye'yi dertlerinden kurtarmak, ileriye götürmek kabil olur. Dürüst seçimlerle iktidara gelip gitmekte devam edecek hükümetlerin birbirini tamamlayarak memleketi iyi istikametlere itmesi zor değildir.»

24 Saat Harekatı

Paşa, tarihi tecrübelerine dayanarak tavsiyesini de açıklamıştır:

«Bir noktaya dikkatinizi çekerim: İki aşırı irticadan ben şimdiye kadar, aşırı sağ irticanın tehlikesini daha önem vererek söylemişimdir. Bu aşırı sol irticaın zararını, melanetini küçümsediğimden değildir. Aşırı sol memleketi zayıflatamaz. Çünkü, sol irticaı bu memleket tutmaz. Ne kadar azgın olsalar, 24 saat içinde bunlardan eser kalmaz.»

İşte **«ihanet koalisyonu»**nun Sol'a karşı tehdidi bu cümlede ifadesini bulmaktadır: «24 SAAT HAREKATI»...

1946'ları, 1952'leri hatırlayanlar, Paşa'nın bu «24 SAAT HAREKATI»nı uygulamakta, yani tüm sosyalistleri bir gecede toplayıp zındanlara tıkmakta, yıllarca sürüm süründürmekte ne kadar mahir olduğunu gayet iyi bilirler.

İnönü'nün konuşmasından sonra **«ihanet koalisyonu»**nun diğer iki ortağı, Feyzioğlu da, Demirel de Paşa'nın konuşmasına, özellikle **«sola karşı tedbir»** teklifi getirdiği için, canu gönülden katılmışlardır.

«KANLI İMHA PLANI»ndan sonra sıra artık **«24 SAAT HAREKATI»**na gelmiştir. İmha planını yüzlerine gözlerine bulaştırarak uygulayanların, «24 SAAT HAREKATI»nı uygulamağa cesaret edip edemeyeceklerini, uygulamaya kalkışsalar bile başarıya ulaştırıp ulaştıramayacaklarını zaman gösterecektir.

Zira 1946'lardan, 1952'lerden beri köprülerin altında çok sular akmıştır.

Öğretmelerin boykotu devrimcilerin zaferidir!

TÜRKİYE'deki 130 bin öğretmenden 100 bininin üyesi bulunduğu TÖS ve İLK - SEN sendikalarının bütün yurtta ortaklaşa yürüttüğü dört günlük genel boykot işbirlikçi siyasi iktidarın bütün karşı çabalarına rağmen her geçen gün gelişerek başarı ile sonuçlanmıştır.

İktidarın bu konuda en keskin tedbirlere başvurması boykotun önemini artırırken, İktidarın düştüğü çıkmazın büyümekte olduğu gerçeğini de bir kez daha ortaya koymuştur. Ayrıca holdingler ve yabancı sermaye işbirliğiyle emperyalizmle tamamlaşan bağımlı büyük bürokratlarla fakirleşen küçük bürokratlar arasındaki zıtlaşmayı da su yüzüne çıkarmıştır.

İktidarı bu konuda en gülünç duruma düşüren, en sert tedbiri, TRT'nin öğretmen boykotu hakkındaki yorumlarına sansür koymasıdır. Fakat bu sansürün hemen yanında tehditkâr bir yapıyla siyasi iktidar adına boykot yapan öğretmenlere çatılmaktan geri kalınmamıştır. Bu açık faşizm gösterileri tepkiyle karşılanınca hemen tükürülen yalanmış ve yasak kaldırılmıştır.

TÖS ve İlk - Sen yayın yasağı kararının durdurulması için Danıştay'da ortaklaşa dava açarlarken bir açıklama yaparak **«Türkiye radyolarını susturmasıyla iktidar, acizliğini ortaya koymuştur. Gücü yeterse hür basını da sustursun. Türkiye'de 120 bin öğretmenin boykotta olduğu teşkilatımıza gelen haberlerle saklanmaz bir gerçektir.»** demişlerdir.

TRT'ye baskı yapan siyasi iktidar bunun yanında özellikle kent mülki amirlerini, milli eğitim müdürlerini ve müfettişlerini, bazı savcıları ve de AP teşkilatı militanlarını da harekete geçirmekten geri durmamıştır. Bu devlet ve parti görevlileri dışında besleme Milliyetçi Öğretmenler Sendikası örgütüyle de öğretmenler arasında ikilik çıkartmaya çalışmıştır. 2.000'i aşkın öğretmen için «teşvikcilik» suçuyla soruşturma açılmış ve başta TÖS ve İlk-Sen yöneticileri olmak üzere 200'e yakın öğretmene işten el çektirilmiştir. Ayrıca birçok il ve ilçede saldırılar düzenlenerek boykot yapan öğretmenler yıldırılmak istenmiştir.

Siyasi iktidar ve uşakları bu konuda kamuoyunu yanıltmak için her çareye başvurmuştur. Büyük tirajlı Bâbıâli basını bile gerçekleri doğruya yakın rakamlarla açıklar, boykota katılanların öğretmenlerin yüzde 90'ı olduğunu belirtirken, resmi açıklamalarda katılma oranının yüzde 5 - 10 arasında değiştiği yalanı tekrarlanıp durulmuştur.

Bu yalanın karşısında en gerçekçi cevap öğretmenlerin gelir durumlarıyla ilgili yapılacak açıklamayla ortaya çıkar. Türkiye'deki öğretmenlerin 80 bini 350 - 800 lira arasında maaş almaktadır. İlkokul öğretmenlerinin 800 lira maaşa ulaşması için 18 yıllık bir kıdeme ulaşmaları gerekir. Başlangıç için 20 lira asli maaş alan öğretmenlerin eline geçen 350 liradır.

Öğretmenler yurt çapında yürüttükleri boykot hareketinde yalnız kalmamışlardır. Birçok lise, üniversite ve yüksek okullarda öğretmenler ve profesörlerle birlikte öğrenciler boykotları destekleyici çalışmalar yapmışlardır. Hacettepe Üniversitesi'nde 42 öğretim üyesi derslere girmemiş, Ege Üniversitesi'nde düzenlenen forum sonunda Tıp, Ziraat, Mühendislik Bilimleri, Fen ve Dişçilik fakülteleri süreli boykota gitmişlerdir. İstanbul'da öldürülen Battal Mehetoğlu için boykota giden Diş, Hukuk, Edebiyat, Teknik Üniversite, Teknik Okul, Robert Kolej, Devlet Mühendislik Akademisi öğrencileri de öğretmenlerin bildirilerini dağıttıkları gibi, ayrıca boykotu destekliyen bildiriler de yayınlamışlardır.

Öğretmenlerinin boykotunu desteklerken polis saldırısına uğrayan liseli gençlerden biri (yanda) ve bozuk düzene başkaldıran küçük bürokratların görevden alınan sendika liderleri Kenan Keleş, Fakir Baykurt. (Altta)

Ankara'da ise ODTÜ ve Hacettepe üniversitesi öğrencileri ile öğretim üyeleri başlattıkları boykotun bir nedeninin Amerikan 6. Filosunun gelişini protesto etmek, bir nedeninin de öğretmenleri desteklemek olduğunu açıklamışlardır. ODTÜ'de 150 öğretim üyesi öğretmen boykotunu desteklediklerini bir bildiriyle de kamuoyuna duyurmuşlardır. SBF Profesörler Kurulu da, boykotu desteklediğini aldığı kararla belirtmiştir. Ayrıca Halkevleri Genel Merkezi ve Türk Hukuk Kurumu gibi birçok kuruluş da öğretmenler boykotunu desteklediklerini çeşitli bildirilerle açıklamışlardır.

Perşembe günü İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde bir forum düzenliyen öğrenciler öğretmen boykotunu desteklediklerini belirtmişlerdir. Forumdan sonra üçbin öğrenci Aksaray'a kadar yürümüş ve TÖS lokali önünde konuşmalar yaptıktan sonra dağılmıştır.

İşbirlikçi iktidarın devamlı olarak yanıltıcı açıklamaları ve baskıları karşısında TÖS ve İLK - SEN yöneticileri **«Yargıç önüne çıkmayı çok arzu ediyoruz. Bu yoldan Anayasa Mahkemesi'ne giderek anti - demokratik memur ve öğretmen mevzuatını iptal ettirme olanağını bulacağız. Anayasa dışı baskıları bu yoldan kıracağız»** demişlerdir. Ayrıca Başbakan'ın ve Milli Eğitim Bakanı'nın davranışlarının da usulsüz olduğu üzerinde durarak bu konuda Sunay'a bir telgraf çekmişlerdir.

Bu arada öğretmenlerin boykotlarını destekliyen liseli öğrencilerin düzenlediği her toplantıda da iktidarın uşaklığını yapan bir kısım toplum polisi dikilmekten geri durmamıştır. Özellikle İstanbul'da liseli öğrencilerin koykotu desteklemek istediği hareketler toplum polisi tarafından şiddet kullanılarak engellenmeğe çalışılmış, birçok genç dövülmüş ve nezaret altına alınmıştır.

Böyle geniş bir alanda, büyük bir güçle ve destekle ortaya konan öğretmen boykotu, yöneticilerinin de açıkladığı gibi, haklarını alıncaya kadar sürdürecekleri sürekli eylemlerin bir başlangıcı olmuştur. İnsanca yaşamak için gereken sosyal ve idari özerkliklerini, grev hakkıyla bütünleşen gerçek sendikalaşma haklarını alma yolunda girişilen bu hareket, gelişen yapısıyla, küçük bürokrasinin diğer kesimlerine de öncülük etmiştir. Nitekim, Türkiye Personel Sendikaları Federasyonu, önümüzdeki hafta bütün devlet memurlarının boykota gideceklerini açıklamıştır.

TİP, gençliğin ve öğretmenlerin direnişini destekliyor

Devrimci gençlerin öldürülmesi ve öğretmenlerin direnişi üzerine TİP Genel Başkanı Mehmet Ali Aslan bir demeç, vererek partisinin görüşünü açıklamış, bu arada şehit Battal Mehetoğlu'nun naşı başında gençlerle birlikte nöbet tutmuştur. Aslan'ın demeci şöyledir:

«Faili meçhul siyasi cinayetler birbirini kovaladığı halde Demirel Hükümetinin hâlâ istifa etmemiş veya istifaya mecbur edilmemiş olması endişe vericidir.

«Can güvenliği kalmamıştır. Ülkemizin bir kısım topraklarını işgal eden Emperyalist Amerika'ya karşı çıktıkları için, bu soygun ve sömürü düzeninin emekçi halk yararına değiştirilmesini istedikleri için, vatansever genç kardeşlerimiz bir cinayet şebekesinin kurşunlarına hedef olmuşlardır. Bu cinayetler güpegündüz, zabıta kuvvetlerinin gözleri önünde işlenmiş ve failler yakalanmamıştır. Vatandaşlarını güvenliğini sağlamayan iktidar, meşruiyetinin temel dayanağını kaybetmiştir. İktidarın bu korkunç siyasi cinayetlerinin tahrikcisi, teşvikcisi ve hattâ tertipcisi olduğu hakkındaki şüpheler her geçen gün artmaktadır. Vatandaşlarının güvenliğini sağlamakla görevli Devletin zabıta kuvvetleri ise emperyalizme karşı, sömürü ve baskı düzenine karşı direnen vatanseverler için bir tehlike kaynağı haline gelmiştir.

«Emperyalizm ile işbirliği yapan dışa bağlı bir avuç ağanın, sermayedarın saltanatını sürdürmek için, Türkiye halkı açlığa, sefalete, cehalete mahkum edilmiştir. Bu haksız, insafsız sömürüye ve soyguna karşı çıkanları öldürmek suretiyle düzenin sürdürüleceği zannedilmektedir. Ne yapılsa boş, tarihin akışına engel olmak mümkün değildir. Düzen değişecek ve korkunç cinayetlerin hesabını sormak «mahkemei kübra»ya kalmayacak, elleri kanlı caniler muhakkak cezalarını bulacaklardır.

«Türkiye'de öğretmenler tümüyle halk çocuklarıdır. Bu soygun ve sömürü düzeninin korkunç cenderesinde ezilen yoksul aile çevrelerinden gelmişlerdir. Kendileri de sarf ettikleri emeğe ve kabiliyetlerine rağmen anaları, babaları ve kardeşleri gibi açlığa, yoksulluğa mahkum edilmişlerdir. Çeşitli baskılar ve kıyımlarla hayatlarından bezdirilmiş, kendilerinden insanca yaşama imkanları esirgenmiştir.

«Emperyalizmin etkisinde ve kontrolunda, egemen sınıfların çıkarlarına uygun bir eğitim düzeni kurulmuştur. Öğretmene ulusal olmayan bir eğitim sistemini uygulama görevi verilmek istenmiştir.

«Aydın halk çocukları elbette buna karşı çıkacaklardır ve çıkmışlardır. Anayasal haklarını kullanarak çeşitli biçimlerde direnme örnekleri vermişlerdir. Bu mücadeleleri, sadece kendileri için değil, çocuklarımız için, tüm Türkiye halkları içindir, bizlerin mutluluğu ve Türkiye'nin tam bağımsızlığı içindir, Anayasanın özü ile uygulanması içindir.

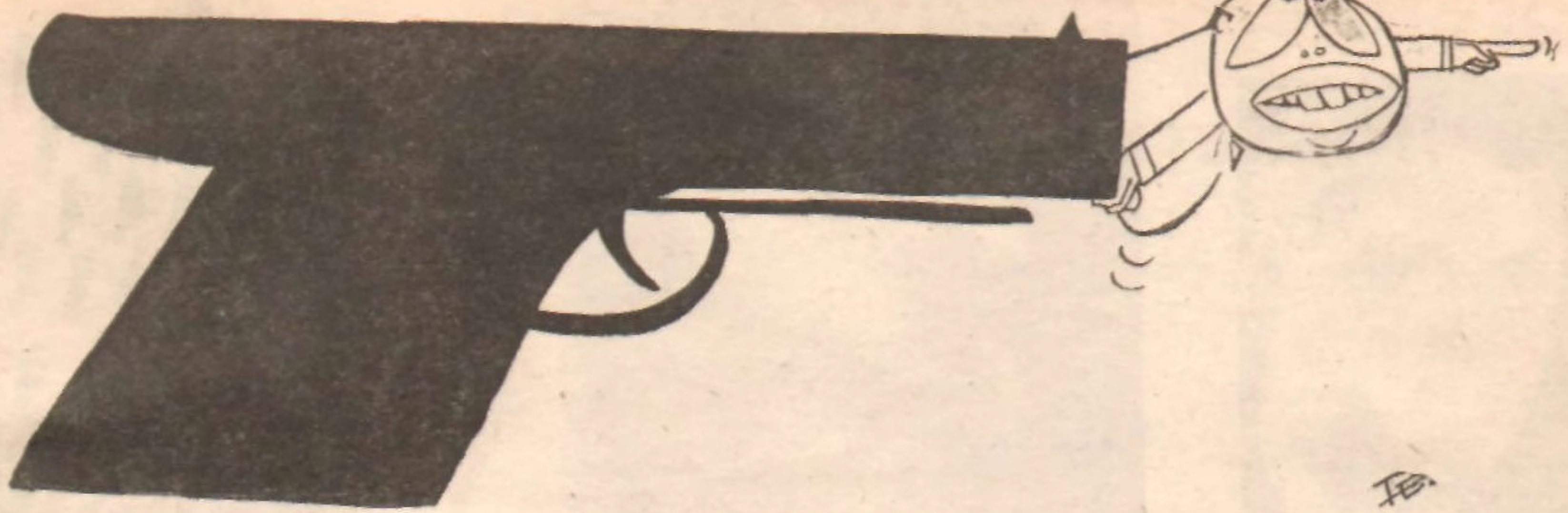
«Öğretmenlerin haklı dileklerine, Anayasaya aykırı ceza tehditleri ile cevap veren ilkel zihniyet asla başarı kazanamayacaktır.

«Tüm işçiler, yoksul köylüler, küçük esnaf ve zanaatkarlar, arkasız memurlar, ilerici gençlik ve aydınlar! Sizler elele verip siyasi cinayetlerin faillerini ortaya çıkarmalısınız, öğretmenleri, haklı dileklerinin gerçekleşmesi için bütün imkanlarınız ile desteklemelisiniz.

«Tüm ezilenler. Saflarınızı sıklaştırmalı, kenetlenmelisiniz. Miting, yürüyüş gibi düzenli, örgütlü, anayasal kitle hareketleri ile tam bir dayanışma içinde bu soygun ve sömürü düzenine karşı çıkmalısınız.

«Bu bozuk, bu çürümüş düzen elbet değişecek, emekçi halk demokratik yoldan iktidara gelecek ve sosyalist iktidar gerçekleşecektir.»

Ferruh Doğan

— HEDEFİMİZ İLERİ GİTMEKTİR!..

Büyük bürokrasi sermaye ile tamamlaşırken...

Küçük Bürokrasi Başkaldırdı

İbrahim OSMANOĞLU

İLKİN yurdun çeşitli yerlerinde başlayan öğretmen boykotları, TÖS ve İlk-Sen genel merkezlerinin aldığı bir kararla tüm Türkiye'ye yayılmıştır. 15 Aralık pazartesi günü başlayan 4 günlük boykota daha ilk günden öğretmenlerin yüzde 85'i katılmıştır.

Bir süreden beri verilmeyen ek ders ücretlerini ve eğitim ödeneklerini öğretmen boykotuna temel neden olarak göstermek büyük bir yanlışlıktır. Bunu bardağı taşıran bir damlacık olarak değerlendirmek gerekir. Bu ücretler ve ödenekler, öğretmeni içinde bulunduğu ekonomik sıkıntıdan kurtaracak değerde değildir zaten. Aslında aldığı ortalama 500 TL. aylık bu kapkaç düzeninde bir işe yaramamaktadır.

Amerika, Türkiye, İran, Pakistan uzmanlarının, Cento ülkelerinde (Türkiye, İran, Pakistan) yaptıkları bir incelemeye göre, bir atın aylık gideri 363, bir öküzün aylık gideri de 429 liradır. Mesleğe yeni giren bir öğretmenin aldığı maaş ise 350 TL'dır. Bu rakamlar gösteriyor ki, öğretmenler öteden beri açtır, yoksuldur, kıçı yamalıdır. Bakkalından kasabına borçludur. Burada karşımıza, artık saklanmayacak bir gerçek çıkıyor. O da, öğretmenin yoksulluğunun 30 milyon halkın yoksulluğundan ileri geldiği gerçeğidir.

Peki neden yoksuldur bu 30 milyon halk? Üreten insan neden yoksul olsun? Çalışanlar emeklerinin karşılığını niçin alamıyorlar?

Köylerdeki toprak işgallerinden tutun, öğrenci hareketlerine, öğretmen boykotuna varan sosyal olayların nedenleri bu soruların içinde saklıdır. Türkiye halkları (öğretmeni, memuru, öğrencisi de dahil) korkunç bir şekilde sömürülmektedir. Yeraltı, yerüstü zenginlik kaynakları yabancı şirketlerin elindedir. Türkiye ekonomisi emperyalizmin hegemonyası altına girmiştir. İktisadi alanlardaki tröstler, karteller, konsorsiyomlar, askeri alandaki Nato, Cento gibi ittifaklar, eğitim alanındaki uzmanlar, barış gönülleri Türkiye'yi ve Türkiye halklarını bir örümcek ağı gibi sarmış, ülkeyi her yönüyle bağımlı duruma düşürmüştür.

Yabancı sermaye ile sarmaş dolaş olan komprador burjuvazisi kendi siyasal ve ekonomik iktidarını bu yolla sürdürmekte, milli gelirden en büyük payı emek karşılığı olmadan cebine indirmektedir. En çok çalışan, üretime en büyük katkıda bulunan işçi köylü sınıfı ve arkasından küçük bürokrasi kesimindeki aydınlar (öğretmeni, memuru) milli gelirden en az payı almaktadırlar. Böylece ekonomik yönden sermayeyi elinde tutanlarla, milli gelirden en az pay alanlar arasında bir çıkar çatışması doğmuş oluyor.

Egemen çevre ve onun siyasal iktidarları bu çatışmaları önlemek, sömürülerini sürdürebilmek için halkla kendi aralarında küçük bürokratları bir duvar gibi kullanmışlardır. Böylece halk tepedeki büyük soygunu yıllardan beri görememiştir. İlk bakışta gördüğü ve kıskandığı köydeki öğretmenin aldığı 300-500 lira olmuştur. Ama artık o duvar yıkılmıştır. Korkunç sömürüyü halk da anlamaya, görmeğe başlamıştır. Bu çıkar çatışmasında küçük bürokratlar, yöntemlerini halkın yanında yer almakla saptamışlardır. Öğretmenlerin boykot eylemi de bunu göstermektedir. Bu eylem proletaryanın eylemi doğrultusundadır.

Öğretmenlerin çoğunluğu yoksul halk çocuklarıdır. Sosyal ve ekonomik yerleri, koşulları halktan ayrı da olsa, kendilerini halktan soyutlayamazlar. Kökeni itibariyle devrimci bir yapıya sahip olan öğretmenler Türkiye'nin emperyalist etkiler altında olduğunu görmekte ve siyasi bilinci bilenmektedir. Bu siyasi bilinç giderek ekonomik bilinçle birleşmekte ve öğretmeni düzene başkaldıran eylemlere itmektedir. Öğretmenlerin eylemi, küçük bürokrasinin, sırtını sermayeye dayamış büyük bürokrasi ile işbirliği yapamıyacağı tarihi gerçeğini ortaya koymuştur.

Bu arada şunu da belirtmek yerinde olur: Öğretmenler, memurlar, aydın üniversite gençliği hiçbir zaman toplumun öncüsü olduğu iddiasında da değildir. Devrimci hareketin öncüsü elbetteki işçi sınıfıdır. Öğretmenler ve diğer aydınlar bu eylemleriyle işçi sınıfının öncülüğündeki düzen değişikliğine yardımcı olmakta, katkıda bulunmaktadırlar.

GENE amaç bakımından bu ana nedenden ayrı sayılmayacak bir başka nedeni daha var bu boykotun: GREV hakkını elde etmek. Grev hakkı olmayan bir sendika soyut kavgacılığın ötesine kolay kolay geçemez. Soyut kavgacılık ta ekonomik ve siyasal iktidarı ellerinde tutanların gücü, baskısı karşısında etkisiz kalmaktadır.

624 sayılı **«Devlet Personeli Sendikaları Yasası»** memurlara grev hakkını tanımamaktadır. Bu yüzden öğretmen boykotunu yöneticiler yasalara aykırı saymaktadırlar. Kovuşturmalar, bakanlık emrine almalar bir suçluluk telaşı içinde daha ilk günden başladı: Müfettişler şimdiden seferber edilmiştir, bunu savcıların seferberliği takibedecektir. Bunlar olağan şeylerdir, olacaktır. Yöneticilerden **«aferin»** bekleyecek yok içimizde.

Sosyal olayların bunalımın son kertesine geldiğinde patlamasını, köhnemiş yasaların, tehditlerin, baskıların önliyemiyeceğini görüyoruz. Köhnemiş yasalar etkili olsaydı bugün 120 bine yakın öğretmen boykotta olmayacaktı. Öğretmenlerin karşısına çıkarılan yasaların ve 624 sayılı Devlet Personeli Sendikaları Yasası'nın Anayasaya aykırı olduğu ortada. Öğretmenlerin eylemi ise Anayasaya aykırı değildir. Anayasaya aykırı yasanın değiştirilmesi ise ancak Anayasa Mahkemesi'ne gitmekle olur. Bunu burada noktaladıktan sonra biraz da öğretmen -bakanlık ilişkisine değinelim:

ÖĞRETMEN - bakanlık ilişkisi dünyanın hiçbir yerinde Türkiye'deki kadar berbat değildir. Ve yine Türkiye'deki Milli Eğitim Bakanlığı kadar **«arap saçı»**na dönmüş bir bakanlık, zannetmiyorum, bir başka ülkede bulunsun.

Yıllardan beri Türkiye'de milli eğitim bakanları tek şeyi görev bilmişlerdir: Yabancı uzmanları dinlemeği ve öğretmen kıymayı... Çünkü milli eğitim bakanları bağlı oldukları siyasi partilerin görüşleri dışına çıkamayan sadık kapıkulları durumundan kendilerini kurtaramamaktadırlar. Bu durumda milli eğitim bakanları ne denli iyi niyetli kişiler olurlarsa olsunlar hiçbir şeyi değiştiremezler.

Şimdi bakanlık koltuğunda mesleğimizden biri olan Prof. Orhan Oğuz oturmaktadır. Bu sayın bakan daha koltuğunu ısıtmadan verdiği beyanatlarla bir iş yapamıyacağını, öğretmenleri avutma ile dört yılını geçireceğini ortaya koymuştur. Seçim bölgesi Eskişehir'de verdiği bir beyanatla **«tüm öğretmenlerin profesör olmaları için kanun teklifi»** hazırlandığını buyurdu. Sayın bakan galiba öğretmenlerin, horoz şekeri ile ağlamalarını kesecek çocuklar olduğunu hesaplamıştır. Yine, çiçeği burnunda milli eğitim bakanımızın, İlk - Sen'in kendisine verdiği öğretmen sorunlarına ilişkin muhtıraya **«ben politik bir adam değilim»** cevabını vermesi şahane bir mizah örneğidir. Gerçekte politik adam değilseniz niye bir siyasi partiden aday oldunuz, parlamentoya girdiniz ve bakanlık koltuğuna oturdunuz.

Yine, halefi zehir hafiyeye taş çıkartacak bir içişleri bakanı çıkıyor öğretmenlerin karşısına **«totaliter ve sosyalist ülkelerde bunu yapanları** (Öğretmen boykotunu kastederek) **asarlar»** diyor. Totaliter ülkelerle sosyalist ülkeleri aynı çizgide gören bakanın kültürüne hayran kalmamak elde değil doğrusu.

Biz gene dönelim milli eğitim bakanımıza. Kendisi:

1 — Bugünkü eğitimin çıkmazlarını...

2 — Vietnam canavarı Conson'la (o zaman başkan yardımcısıydı) zamanın dışişleri bakanı F. Cemal Erkin arasındaki mektuplaşmalarla kotarılıp, 14 Ocak 1965'te millet meclisinde, 2 Nisan 1965'te de Senatoda görüşülüp onaylanan ve 10 Nisan 1965 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan bir kanunla Anadolu'nun dört bir yanına dağılan barış gönüllülerinin hangi emellerle çalıştıklarını ve çoğunun ajan görevi ile geldiklerini...

3 — Öğretmen kıyımının kış kıyamet demeden kasıtlı olarak sürdürüldüğünü...

4 — Çağdaş bilim ve eğitime aykırı eğitim ve öğretim yapıldığını, gizli kuran ve hafız kurslarının çığ gibi çoğaldığını...

5 — Sayısı 90'a yaklaşan İmamhatip okullarında yoksul halk çocuklarının, egemen çevrelerin çıkarlarını koruyacak biçimde beyinleri yıkanarak, birer yoz militan olarak yetiştirildiğini...

6 — Yönetmeliklere faşist maddeler eklenerek öğretmenlere göz dağı verildiğini...

7 — İki milyonu aşkın halk çocuğunun okulsuz ve öğretmensiz olduğunu ve mevcut okulların **«tamtakır kuru bakır»** bulunduğunu...

8 — Kültür Emperyalizminin kafa sömürgeciliğini ne korkunç bir biçimde sürdürdüğünü...

9 — Kitap keşmekeşini ve soygununu...

10 — Kısaca bugünkü milli eğitimimizin **«gayrimilli eğitime»** dönüştüğünü... en az bizler kadar bilmektedir. Bu gerçekleri yalanlayamıyacağı gibi, **«efendim bunlar benim bakanlığımda olmuş işler değildir»** de diyemez. Bu durumda sayın milli eğitim bakanı Orhan Oğuz'a düşen görev, gücü yeterse eğer, bu gerçeklerin üstüne eğilmek olmalıydı. Yoksa devlet radyosunda, öğretmen boykotu ile ilgili yayınları hükümet adına yasaklayıp, tek yanlı yayınlarla, baskılarla işin üstesinden gelinmeyeceğini hesaplamalıydı.

SONUÇ olarak, öğretmenlerin boykotu sosyal bir olaydır. Köklü dönüşümlere kapıları aralamıştır. Büyük sermaye ile büyük bürokrasinin birbirlerini tamamlaması karşısında, küçük bürokrat aydın kesiminin yerinin halkın yanı olması gerçeğini ortaya koymuştur. İnsanları inim inim inleten bu soygun düzenine bir başkaldırma eylemidir öğretmen boykotu. Çizgiler iyice kalınlaşmış, yöntem belirlenmiştir. Bir yanda büyük sermaye ile tamamlaşan büyük bürokrasi ve onların siyasal iktidarı vardır, bir yanda da işçi ve köylü sınıfları ve çıkarı onların çıkarı ile çatışmayan küçük bürokrat (öğretmen, memur, öğrenci) kesimi. Kimin yenik, kimin galip olacağı uzun olmayan bir sürede anlaşılacaktır.

«Babası öleli çok oldu. Bir anası var, iki de kardeşi. En büyükleri Battal'dı... Yoksunluklar, zorluklar içindeydi... Hem çalışıp, hem okuyordu. O da, tıpkı şehit kardeşi Mehmet Büyükseving gibi emekçi - öğrenci idi...»

Yaylım ateşi olanca hızıyla sürdü. Battal, karnından sonra başından kurşun yedi. Bir kurşun gözünü oydu. Battal öldü...

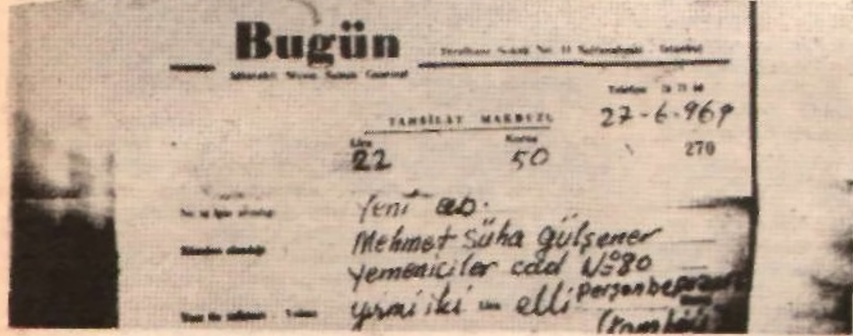

■ Şehit Battal Mehetoğlu'nun İstanb... Sol yumrukları göğe yükselmiş bir d... Turgut'ların, Duran'ların, Mehmet ... Mehmet Büyükseving'lerin ve Battal'...

Yıldız Devlet Mimarlık Mühendislik Akademisi bir hafta içinde iki defa devrimci kanıyla sulandı... Naşının başında nöbet tutan devrimci kardeşleri, «Aha bu kan, bizim devrim kınamız!» diyorlardı.

Onların Dö
Kan Bizim

Bugün

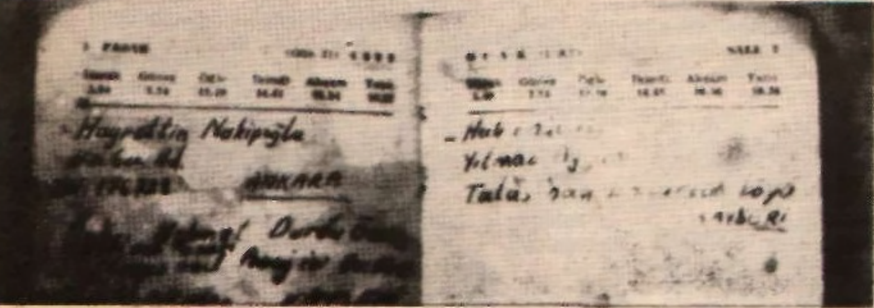
TAHSİLAT MAKBUZU

27-6-969

Lira 22 Kuruş 50

270

Yeni ab:
Mehmet Süha gülşener
Yemeniciler cad No80
yirmi iki lira elli Perşembepazarı
(İstanbul)

Hayrettin Nakipoğlu

ANKARA

Yılmaz

«Kara günlerin sonuna bayram derler kurban. Ak günlerin top top olup her yere çavdığı an. Oysa karagün, üstümüzde kararır durur.»

«Mehmet'in kanıyla kardık bayram kınamızı. El gibi şenlik şölen nerde. Hep coşku, hep nöbet. Her an bin ölüm bekler bizi. Topumuz ölümün eşiğindeyiz. Bir patlama, birkaç tarak yağlı kurşun, karayağız yiğitlerden çoğu her an toprağa düşebilir.»

«Gözleri iyice dönmüş. Camilerde, gazetelerinde yayın yapıyorlar. Bu binaları bir anda havaya uçurmayı kuruyorlar. Ellerinden gelse diri diri yakacaklar bizi.»

«Bizim silahımız yok. Bir sopayla, bir demir çubukla nasıl karşı durulur ellerinde emperyalizmin otomatik tabancaları bulunan katillere. Ama direniyoruz. Topyekun bir öldürmeyi önlemek için direniyoruz.»

«Sanırlar ki bizde silah var. Kamuoyuna öyle yansıtıyorlar. Oysa Amerikan Emperyalizmi camilerde zavallı halkı silahlandırıyor bize karşı.»

Bayram günü, kapkara bulutlarla kaplı gökyüzü. Yağmur olanca hıncıyla yağıyor. Evlerde şenlikler, şölenler düzülüyor. Camilerde Tanrıya yakarışlar sunuluyor, bağışlanmalar dileniyor... Sokaklarda bayram şekerleri. Radyolarda hükümet adamlarının sözümona kardeşliğe, barışa, insanlığa... çağrıları. Delikanlıların, yavuklularıyla buluşmada ivedilikleri.

Bayram, Yıldız Devlet Mimarlık Mühendislik Akademisi'nde daha ayrı biçimde geçiyor. Devrimci arkadaşları Mehmet Büyükseving'in karayası var içlerinde. Bir buruk özlem, bir acı coşku içindeler. Yeni bir saldırıya karşı nöbet tutuyorlar. Hepisi Anadolu'dan gelmiş, kimleri kimseleri yok. Evleri barkları, yalnız okul, yatakhane, kantin. Ama ne mümkün bir an boş oturmak, bayramlaşmak birbirleriyle. Herbiri bir yönde, herbiri bir kapıda nöbetçi. İçlerinde bir kuşku: **«Toptan öldürecekler!»**

14 Aralık gecesi Yusuf Bayram, nöbet coşkularını bir şiirle dile getiriyor.

Vatan için ölmek
Vatan için ölmek ne iyi
Özlenen sevgililerin kucağı gibi
Sıcak ve serin
mutluluğu onda bulurum
uzun ve derin
Vatan için ölmek ne iyi
Ölümlerin en mutlusu
Acısız kedersiz
Bir kuş kadar hafif
Bulutlar kadar serin

Hadi dostlar
Beklemeyin
Beni toprağa verin
Mehmedi ona yolladık
Albayrağa doladık
Fakir Anadolumun gözyaşı Mehmet
Emperyalizmin kurbanı Mehmet
Güneş seninle doğacak
Bekle Mehmet
Mehmet
Mehmeeeeeet!

■ İşte Büyükseving'i, Mehetoğlu'nu ve diğer devrimcileri hangi çevrelerin vurdurduğunu ispatlayan belgeler.. Üstte, Yıldız'daki birinci cinayetten sonra devrimciler tarafından yakalanan katilin suç ortaklarından Mehmet Suha Gülşener'in üzerinden çıkan Bugün Gazetesi abone makbuzu ve altta aynı şahsın defterindeki bir haberleşme adresi: Hayrettin Nakiboğlu'nun adresi ve telefon numarası... Katiller, devletin en büyük emniyet sorumlusu ile, Emniyet Genel Müdürü ile devamlı irtibat halindedirler... Devrimci kanı dökenlerin katilleri neden başıboş geziyor? Başka neden aramak gerekir mi?

...naze törenine tüm devrimciler katıldılar...
...rdusuydu bu... Vedatların, Atalay'ların, Ali
...ların, Mehmet Cantekin'lerin, Taylan'ların,
...anını sormağa andiçiliyordu...

BATTAL'IN CENAZE TÖRENİNE KATILAN DEVRİMCİLER
— Bir Battal vurulursa, bin Battal yetişir; devrim için vuruşur —

...öktüğü
... Devrimimizin Kınasıdır!

Yusuf Bayram, Mehmet'in türküsünü tüm devrimcilere adarken, Yıldız Camii'nde yeni kıyım planları hazırlanıyor. Polis arabaları karşı yolun kıyısında birer tank görünüşüyle kararıyorlar gecede. Toplum polislerinin ak tolgaları, ak kemerleri parlıyor. Başlarında şefleri, küme küme, birer ikişer geziniyor polisler.

Tan ağarıyor, Yıldız Camii'nde namaz bitiyor. Öncüler gözetlemelerini yapıyorlar. Sonra yüz elli kişilik bir cihad ordusu, **«Allah allah! Komünistlere ölüm!»** çığlıklarıyla Harb Akademisi yanından geçip Devet Mimarlık, Mühendislik Akademisi'ni kurşun yağmuruna tutuyor. İlk ağızda kendilerine karşı duran Battal Mehetoğlu'nu öldürüp polislerin önünden çekip gidiyorlar.

«Battal'ın yiğitçe karşı duruşu hepimizi kurtardı,» diye söze başlıyor, o an ön kapı nöbetinde bulunan arkadaşları.

«Bir gürültülü geldiler. Bir tufan gibi. Birden yaylım ateşine geçtiler. Sonra okula girmek istediler. Hepimizin esenliği için ilk kez Battal karşı koydu.

«— Durun! Giremezsiniz! diye bağırdı.

«Bir kurşun ilkin karnına saplandı. Kendisini sipere atmasını söyledik. Önce geri döndü. Sonra ellerini havaya kaldırıp yeniden bağırdı saldırganlara:

«— Durun, giremezsiniz! diye.

«Yaylım ateşi olanca hıncıyla sürdü. Battal, karnından sonra başından sayısız kurşun yedi. Bir kurşun gözünü oydu. Battal öldü! Çırpıntısız öldü Battal! Yiğitlere yaraşır biçimde. Sonra kanı göleklendi. Aha bu kan, bizim devrim kınamız!»

«Polis, hiç ilgi göstermedi. Gösterse böyle olmazdı. Günlerdir onlar da nöbet tutar biz de. Onlar çok. Değişirler. Biz hep aynı arkadaşlar. Uyku nedir, dinlenme, yemek nedir görmedik kaç gündür!»

Kış'ın güneşli bir sabahı 14 Aralık. Yıldız Mimarlık Mühendislik Akademisi önünde bir birikinti. Coşkulu, şaşırgın öğrenciler. Uykusuzluktan gözleri morarmış, açlıktan, yorgunluktan halsiz düşmüşler. İçlerinde acıların en katısı...

«Polis katilleri bulmak istemiyor. Biz bulacağız!»

«Bundan sonra eyleminiz ne olacak?» sorusuna hepisi aynı karşılığı veriyor:

«Tertipçileri belli. İlkin katilleri bulacağız. Sonra devrim için direnişimiz sürecek. Meydanı Amerikan emperyalizmine koymıyacağız. Halkımızın esenliği için bin can değer. Tek güvencimiz halkımızdır.»

Sonra Malatya'dan telefonlar, telgraflar geliyor. Battal'ın en yakın arkadaşları, hemşehrileri Battal'ı konuşuyorlar hep. Battal, kanlar içinde yatıyor.

«Battal, kimsesiz olduğundan çok sıkıntı çekti. Devrimci oluşunun gerçek nedeni de bu.» diye başlayıp sonra Battal'ın hayat öyküsünü anlatıyorlar:

«Babasının adı Süleyman. Babası öleli çok oldu. Bir anası var, iki de kardeşi. En büyükleri Battal'dı. Battal 22 yaşında. İlkokulu Malatya'da okudu. Ortayı da Malatya Sanat Enstitüsünde. Orda hep birinci oldu. Onun için de 1962 yılında İzmir - Tire Yatılı Sanat Enstitüsü'nün sınavlarını kazandı. Dört yıl önce de Teknik okulunun sınavlarını kazandı. İlk sene İstanbul'da okudu Çeşitli maddi yoksunluklar, zorluklar nedeniyle birinci sene sınıfta kaldı. Sonra Elazığ'a teknik okul açıldı. Oraya gitti. Birinci sınıfın ikinci yılıyla, ikinci sınıfı Elazığ'da okudu. Bir ay önce naklini buraya yaptırdı. Hem çalışıp hem okuyordu. İstanbul'da çeşitli fabrikalarda çalıştı. Elazığ'da çok zorluk çekti.

«Kimsesiz olduğundan yaşadığı süre içinde hayatı tüm zorluklar içinde geçti. Eğer hayat denirse buna.»

«Devrimci eylemlerde bulundu mu daha önceleri?»

«Elazığ'da bir fikir kulübü kurmaya uğraştı. Çeşitli nedenlerle engellendiği için başaramadı. Burda da ilk günden beri gece gündüz nöbet tuttu.»

«Şimdi kardeşleri nerde Battal'ın?»

«Birisi ufak. Malatya'da anasıyla birlikte. Birisi de İzmir'de kaynakçılıkta çalışıyor. Telefon etti, gelecek. Ama daha gelmedi. Radyodan duymuş.

«Geleli yakın bir süre oldu. Arkadaşlara kendisini tez sevdirdi. Hemen hemen en sevilenimiz Battal'dı. Yalnız biz Malatyalılar içinde değil, çevrede de kendisini tez sevdirmesini bildi. Ağırbaşlı, temiz bir çocuk. Daha doğrusu babacan bir yiğitdi. Öldürdüler! Devrim adına öldürdü Amerikan Emperyalizminin işbirlikçileri.»

«En son ne zaman gördünüz Battal'ı?»

«Her gün görüyorum. İlk günden beri nöbet tutuyor. Hiç dışarı çıkmadı. 14 Aralık gecesi saat 00,1'de ben nöbetteydim. Zaten sabaha kadar nöbet tuttuk. Bir ara şakalaştık bile.»

«Ne gibi?»

«Ben geriden geldim. Kaldır ellerini, dedim. İlk önce anlamadı. ciddileşti. Sonra anladı. Gülerek kaldırdı ellerini. Sabaha öldürdüler.»

Osman Yeşil ÇOBANOĞLU

«Z» FİLMİNDEN BİR ÇATIŞMA SAHNESİ
- Yunanistan'da da aynı kanlı oyunlar oynanmıştı —

İLK ŞEHİT VEDAT DEMİRCİOĞLU

Bir yaz gecesi, sabaha karşı büyük bir sıkıntıyla uyandık. Tek bir yürek gibi çarpıyordu yüreklerimiz, kafalarımız bir çalışıyordu ve onları kuşatan sarsılmaz inancımız vardı. Ama ter sızıyordu şakaklarımızdan, içimizde kabaran bir şey... Birden yeni bir hayatın söndürüldüğünü, genç bir fidanın devrildiğini duyduk. Alnına gün doğmadan, yüzüne su değmeden, taze düşünde bağımsız Türkiye'yi görüyorken kana bulamışlar Vedat'ı. VEDAT DEMİRCİOĞLU, bozkır sabrı taşıyan civan! Aktı kanın toprağımıza, yıkadı kanın taşlarımızı. Ama kurumadı. Büyüyen kan dağlarının ilki olarak vardı dikildi ufuklara.

■

ATALAY SAVAŞ... Kimbilir ne kadar gençti hayata bakışı, ne kadar diri bir delikanlıydı. Ve ne kadar aldı kanı, gürültüyle dolaşıyordu damarlarında. İkinci bir dağ oldu vardı Vedat'ın yanına...

■

Adı üstünde KANLI PAZAR. Karşıda koyu ve karanlık bir sis duvarı. Önlerinde beyaz şapkalı havarileri. Bir ahret tablosu sanki. Hançer, sopa, tabanca, kama, cop, bomba... Cennet meyveleri bunlar, saçıldılar ortalığa. ALİ TURGUT AYTAÇ, DURAN ERDOĞAN. İki hedef. Değil iki hedef, binlerce hedef. Çünkü Vedat'la başlayan büyük deprem sürüyordu daha. Dağlar bekliyordu. Hangi yaratığın sütünü emmişler, hangi ademin dölünden gelmişler bilinmez. Belki tarihin çöller döneminden kalmış bir sayfa çevrildi. Tozlu, kirli, okunmaz yazılar ta o

Cinayetlerin Anatomisi

Altan YALÇIN

Z'den (1)

«Ölüler konuşmaz sırtlarında ölümün güzelliği, hiçbir ilkbahar ve tomurcuklarının bize açıklayamıyacağı sırları birlikte götürürler. Soğuyan kemiklerin çevresinde oluşan tuz gibi, yapılamıyan açıklamalar, boğulup giden savunmalar, muhtıralar, yetki itirazları, yargılama yöntemleri, olayların yorumuyla kabardıkça kabaran toprak. Ölüler tarihin nasıl oluştuğunu bilemezler. Tarihi kanlarıyla sular, ölümlerinden sonra olup bitenleri öğrenemezler. Yaptıkları fedakarlığı bilmezler, bu bilmezlik onları daha da güzelleştirir...

«...Bu günün insanları sözlerin değerine değil yalnız görüntülere inanıyorlar. Ben de insanlar için bu tür bir fotoğraf olacağım fotoğraf biçiminde evlerinin içine gireceğim»

«Haksızlıkla adaletin, yoksullukla zenginliğin, barışla savaşın bir arada yürümesi gerektiğini kim savunmuştur?»

«Zengin tüccarlar, traktör ithalatçıları Esso Pappas fabrikalarının işletme müdürü. Büyük toprak sahipleri. Borsacılar. Hayatları Selanikle orta avrupa arasında geçenler. Ellerindeki numaraları verip küçük bir bahşiş bırakarak pardesülerini alıyor, sonra mermer merdivenlerden iniyorlar. Bazıları, tuvaletlerin çekiciliğine dayanamıyor.

— Elbiseni kime yaptırdın?
— Kiyukaya Ya sen?
— Atina'da Talya'ya.
— Çok yakışmış.
— Teşekkür ederim.

Geçirdikleri güzel gecenin anısı olan programları kimse atmıyor, saklıyacaklar. Beyler bitip tükenmek bilmeyen merdivenlerde hanımlara yardım ediyorlar.

— İkinci bölüm benim hoşuma gitmedi.
— Benim sevdiğim kuğunun ölümüydü.
— Şekerim, seyrettiğimiz kuğunun ölümü değil ki Prokofiyef'in ROMEO VE JULYET'İ.
— Her neyse, kız bir kuğu kadar zarifti.
— Romeo'nun kuğusu.
— Çok şeker şey...
Hah kah ha!»

S. Ali'den (2)

«Kulaklarımız neler duyuyor, gözlerimiz neler görüyor. fakat bunlardan hiçbirine milletçe şaşmıyoruz. ÇÜNKÜ; millet bütün bunları senelerden beri biliyor, fakat Şef idaresinin korkusundan gık diyemiyordu. Kırk haramilerin yaptıkları işlerden hangisini bilmiyorduk?

Recep Zühtünün metresini öldürüp de hâlâ başımızda vali olan F. K'nın bir raporu ile adaletin pençesinden kurtulduğunu, maktul kadının kardeşi Haydar isimli haytanın, katilin parası ile cebini doldurup Amerikaya gittiğini bilmiyor muydu?...

... Bir Genel Kurmay başkanının şımarık oğlunun esrarı çözülmeyen cinayeti de bizi hayrete düşürmedi... Daha on sene evvelki serveti malum olan milli kamburun hangi yollardan milyonları vurduğunu millet bilmiyor mu idi. Başbakan olmuş bir Recep Peker'in, emniyet müdürü olmuş bir Ahmet Demir'in komisyonculuğu ile, Çin konsolosluğuna hava parası alarak apartman kiraladığını bilmiyormu idik. O Ahmet Demir'in siyasi çetesine güvenerek, bir kısmının ispatı imkansız fakat bir kısmının delilleri elimizde olan cinayetlerini bilmiyor mu idik... İstanbul siyasi polisinin senelerce şefliğini yapan, bir çok vatandaşlara işkenceler eden I'nci Şube Müdürü Zeki'nin altın hırsızlığı, sonra da bu suçtan mahkum edildiği halde türlü bahanelerle affı beklemek için işi savsakladığı meçhulümüz değildi. En nihayet İnönü'nün oğlu'nun bu gün ortaya çıkan, fakat zamanında yine Ahmet Demir tarafından örtbas edilen kanlı hadisedeki rolünü bilmiyor muyduk...

S. Ali'den (3)

«Biz demişiz ki: Bu memleketin istiklali herşeyin üstündedir. Milletin oluk gibi kan akıtarak kazandığı bu istiklali, siyasi oyunlara alet edip elden kaçırmayalım, sömürücü devletlerin elinde oyuncak olmayalım!...

Cevap vermişler: Hain, satılmış, Bolşevik ajanı!..

... Biz demişiz ki: Halkın selametini teminle vazifelendirilmiş olanların siyaset oyunlarına katılmaya, halka zulmetmeğe, onu döğmeye ve halkın sırtına binmeğe, onu tabutluklara kapatmağa hakları yoktur. Bunun önüne geçilsin. Cevap vermişler: Bozguncu, devlet düşmanı anarşist..

Biz demişiz ki: Yıllardan beri arkası gelmeyen dalavereler arsa oyunları, memleket dışına para kaçırma rezaletleri, esrarı çözülmeyen cinayetler, millet malı soygunculukları alıp yürümüştür öte yandan millet karasapanın arkasında donsuz didiniyor. Bu gidişatın sonu hayra çıkmaz. Cevap vermişler: Müfsit, tezvirci, komünist.

Kanlı Pazar'da emperyalizmin kışkırttığı kaba kuvvet devrimci avına çıkmıştı

Büyüyen Kan Dağları

MEHMET CANTEKİN

TAYLAN ÖZGÜR

MEHMET BÜYÜKSEVİNÇ

BATTAL MEHETOĞLU

ALİ TURGUT AYTAÇ

DURAN ERDOĞAN

zaman buyuruyordu bıçak, şiş, sopa kullanmayı. İki tepe daha yok oldu bu büyük sarsıntıda. Onlar da dağ oldular, varıp ulaştılar Vedat'ın yanına.

■

Tunceli. Yalçın kayalıklar. Kaya gibi yürekler. Partimizin can damarı, belki de sosyalizmin fişeği.

Tunceli yolunun taşı ışılar
Sol böğrümden köpüklü kan fışılar
Yağlı kurşun değdiğini haşılar
Hele bir göreyim Sultan Abdal'ı

MEHMET DOĞAN KILAN göremedi Pir Sultan Abdal'ı. Bir kurşun. Hem de polisten. Yıkıldı yere, yukardaki dörtlüğü söyledi herhalde. Kolay ölmez halkın adamı. Esas odur, onlardır büyüyen kan dağlarının sarp olanı. Munzur oldu bu babayiğit, vardı yanaştı öbür dağlara. Çoğaldılar. Koca bir sıradağ oldular. Türkiyenin her yanından görülen bir sıradağ.

■

Kahta'ya tabut içinde giriyordu MEHMET CANTEKİN. Halkı için çalıştığı, uğraştığı kasabasına, doğduğu yere genç yaşta ölü olarak götürülüyordu. Yad ellerde hepimizin bildiği kurşun ona da saplanmıştı. Bitmeyen sarsıntının hızını artırıyordu. Yüreklerimiz, gövdemiz, kafamız acı şeyler öğreniyordu. Kim vurdu? Kim yarattı bu kan dağlarını? Ya onlar bulacaklar(!) yada biz bulacağız. O zamana kadar kurumayacak akan kanlar. Bu yüzden Cantekin de vardı gitti büyüyen sıradağın yanına.

■

Durur mu deprem? Başladı bir kez. Başlattılar. Tabiat kanunu gibi oldu. Bu güzelim dünyanın dışındaki bilinmeyen bir tabiatın kanunu... Çek tabancanı polis bey! Yerleştir götünün üstüne. Yürü, gökte uçan bir kargaya nişan almış gibi yürü. Göğsünü kabartarak, güle oynaya git evine. Karının yüzüne gül, çocuklarına «büyüyünce siz de benim gibi nişancı olun, ta ötedeki, çok uzaklardaki bir genci vurun,» **de olmaz mı? Sözgelimi** «ben TAYLAN ÖZGÜR'ü vurdum. Siz de kardeşini vurun,» **gibilerden öğüt ver. Eyyy! Ey Türkiye'nin köyünden kentinden, ovasından yaylasından görülen yüce dağlar! Büyüyen kan dağları, biri daha geliyor size. İyice büyüdünüz. Devrim tarihi sizden çok sözedecektir. Alın Taylan'ı. Babası gözyaşı dökmüyor artık, yeni Taylan'lar kazandırıyor Türkiye'ye.**

■

«Akşam. Otobüs durağındayım. Yıldızlar yok. Karanlık bir gökyüzü. Onun bu halini hiç sevmiyorum. Işıldamalı. Ben işçiydim bir zamanlar. Çalışan aydınlığı sever. Işığa inanır. Devrim demektir çalışmak. Okulumun adını seviyorum bu yüzden: **«Yıldız Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi,»** Kırşehir'in Kaman ilçesine bağlı Başköyü'nde yedeksubay öğretmenlik yaparken de aynı şeyleri düşünüyordum. Atelye şefliği yaparken yine aynı şeyleri düşündüm. Yasak mı bunlar? Yasak olacak ki ben de kavuştum ölen devrimcilere. Ben MEHMET BÜYÜKSEVİNÇ öldürüldüm karanlık bir göğün altında, aynı kurşunla. Ama bir ışık ağışı gibi vardım benden öncekilerin yanına.»

■

Şafak sökmemişti daha. Sabahın habercileri kuşlar yeni yeni ötüyorlardı. Namazlarını eda, ölüm fermanını imza ettiler. Bellerinde tabanca, yayıldılar sinsice sabahın ışığına, göğün alacasına, kışın buğusuna. Kara gölgeler ezdi ak gölgeleri. Bir kurşun, bir kurşun daha «Yıldız» ikinci şehidini verdi. Devrimci savaş dokuzuncu kez yara aldı BATTAL MEHEDOĞLU yine aynı kurşunla kana bulandı. «Çok üzücü bir olay doğrusu(!)». Uzandı toprağa, **kanı besledi toprağı, toprak büyüdü, korkunç bir hızla dağ oldu, vardı yetişti o yaman sıradağa. Bu son mu? Bilinmez. Sürüyor büyük sarsıntı. Büyüyor sıradağ. Yeryüzünün bütün halkları görüyor Türkiye'nin bu kanla oluşmuş dağını. Al çiçekler açıyor doruklarında. İnancımız besliyor o al çiçekleri, yüreğimizin içinde onlardan bir demet var, geliyoruz...**

Artık dur otur yok
Yok artık bekleme
Vuruyorlar yüzüme yüzüme
Ulu dağlar
Büyüyen kan dağları taptaze
Hiç kurumayacak
Çoğaldı kıvılcımlar
Parladı ateş
Yanıyor meşale
Ve gün yaklaşıyor
Saat çalacak

Şüreyya BERFE

Z'den

«İnsanca yaşamak için gerekli şeylerden yoksun kalan, uygarlıktan nasıl söz eder? Bu koşullarda insanoğlu nasıl yaşar? Devlet bütçesinin yarısı milli savunma yerine milli eğitime, spor tesislerinin yapımına, hastahanelere, sanayi yatırımlarına harcansa insanlığa çok daha yaraşır bir hayatımız olmaz mı?... İşte barışın anlamı, işte benim katıldığım bir toplantıya dayanamayıp kiralık katil tutarak üstümüze saldırtmalarının nedeni. Bu gözüdönükler, iki satır okuyup anlıyacak yetenekte olsalar, kendi çıkarlarına karşı haykırdıklarımı anlarlardı. Çünkü hepsi yoksul, partal giysili, işsiz işçi, maaşsız maaşlıdır ve hayatları boyunca da böyle kalmaya mahkumdurlar. Çünkü bir takım kişilerin çıkarı bu zavallıların koşullarını değiştirmemeyi sırası geldiğinde ellerine bir kaç kuruş sıkıştırıp önüne ufak bir kemik attıkları bazılarını aralarından çıkarıp bu geceki gibi ihtiyaç duyduklarında el altında bulundurmayı gerektirmektedir... Bana vururlarken kılımı kıpırdatmadım, çünkü hedefleri ben değil, bağlı bulundukları gizli şeflerin gösterdiği adamdı... Efendilerinin gözüne girmek için kendilerine verilen pis bir görevi yerine getiriyorlar. Hepsinin lise çağında çocuğu, hasta karısı, çürük dişleri, ülserleri, korkuları, zayıf ciğerleri var.»

Basınımızdan [4]

«Muhterem devlet ve hükümet reisleri... Sizlere sesleniyorum... Susturun artık sosyalist geçinen bu kimseleri... Eğer siz susturamıyacaksanız aczinizi itiraf edin de millet sustursun, Türkiyede kominist avına çıkma zamanı gelmiştir.. Hattâ geçmektedir.. Bu vazifeyi ya siz yapın veya bizlere müsamaha gösterin.» (Mustafa Ramazanoğlu, Sabah 12.12.1967).

«Ey Allahsız Kitapsız dinsiz imansız, kızıl köpekler! Ölüm sizlere ölüm... Size bir gün ölüm yağdıracağız ölüm.» (Atalay Karahan, Sabah 10.10.1967).

«Siz imanlı kardeşlerim, birer aslan yürekli kahraman mücahit olarak ileri atılmalı, satılmış vatan hainlerini, eli taşlı sopalı anarşistleri bir hamlede ezerek menhur ve menfur planlarını başlarında parçalamalısınız.» (Şule Yüksel Şenler, Bugün 22.2.1968)

Z'den

«— Kahrolsun NATO!
— İkinci bir Hiroşima istemiyoruz!
— Ekmek ekmek.
... Herşeyin sona ermesi mümkün değil. Bir yiğidin düştüğü yerde bir ulus ayaklanır.
... Ve böylece ruh, ölüyü dirilten kafileyi izliyordu. Bütün bir ulus tabutun yanına koştuğuna göre ölmemişti gövdesi. Başkalarının bellediğinde yalnız ölümsüzlüğün yaşadığını da biliyordu. Yıl boyu duyulan tek ses: (Yaşıyor) oldu. Kimse düşüncenin ortasında ölümün yer alabileceğine inanmıyordu. Ölüm günün birinde hayatın sona erdiğini şaşkınlıkla izleyenler için vardır. Dehşete düşer, yakınırlar. Kendilerine gelmek için akıl hastahanelerine kapanırlar. Bütün bir ulus ayaklanır büyüklüğü senin tabutunla ölçülürse ölüm yoktur.»

Z hakkında

Z yada **«Ölümsüz»** bütün az gelişmiş ülkelerde gizli yada açık oynanan oyunların, işlenen cinayetlerin yalnızca birisini anlatır. Faşist cunta gelmezden kısa bir süre önce komşumuz Yunanistan'da bir milletvekili -sadece Anayasal hakları savunmasından ötürü- yöneticiler tarafından planlanan bir cinayetle öldürtülmüştür. Yer yer şiirsel ve destansı bir anlatıma ulaşan Z belgeci ve araştırmacı bir gözün sanatçı duyarlığı ile bezenmiş romanıdır.

Yukarda yansıtmaya çalıştığım paralelliklerin ışığında okur, yaşadığı günler, anılar ile roman arasında ortaklaşa bir bağ güçlüksüz kurabilecektir. Z yalnızca bir roman olmanın ötesinde, dünyanın hangi ülkesinde olursa olsun kendini halkına adayan, bu uğurda savaşmayı ve ölümü göze alan insanların çağdaş ağıtıdır.

LAMBRAKİS'İN KATİLİ SERBEST BIRAKILIYOR.

«Atina (AFP) — Yunan cunta yönetimi 23 Mayıs 1963'te İlerici Yunan Milletvekili Gregorios Lambrakis'i Selanikte düzenlenen bir politik toplantıdan çıktığı sırada triportör'ü ile ezerek öldüren Spiros Kotzamanis'i serbest bırakmaya hazırlanmaktadır. Yunan polisinin kiralık katili Kotzamanis 11 yıllık mahkumiyetinin altı yılını bir tarım hapisanesinde doldurmuştu.»

1. ÖlümsüZ, Vassili Vassilikos, E. Yayınları
2. Sabahattin Ali dosyası, Kemal Sülker / Ant Yayınları
3. Aynı eser
4. Ant Dergisi, sayı 113, sayfa 8.

Baskı ve zulüm artarken

Latin Amerika'da şehir gerillaları da güçleniyor

Latin Amerika ülkelerinde emperyalizmin ve işbirlikçilerinin baskı ve terörü arttıkça, devrimci mücadele de daha keskin noktalara sürüklenmekte, dağ gerillalarının yanısıra, şehir gerillaları da hakim çevrelere karşı etkin bir savaş vermektedir. Aşağıdaki yazı, Latin Amerika'daki devrimci mücadelenin son durumuna ışık tutmakta olup, 8 Aralık tarihli Newsweek'te yayınlanmıştır.

LATİN AMERİKA'DA SOKAK MÜCADELELERİ
— Emperyalizme ve uşaklarına karşı devrimci savaş —

İhtilal ateşi Güney Amerikalıların diğer ihtiraslarından daha çabuk söner. Fakat, Latin ülkelerinde görülen «orta yaş» ve «orta sınıf» etkisiyle radikalizmden dönüş, Carlos Marighela'da görülmedi. Brezilya'nın tecrübeli marksisti, geçen ayın başında bir polis tuzağıyla öldürüldüğünde, 65 yaşındaydı. Brezilya'daki banka soygunları, bombalamalar, kundakçılık ve adam kaçırmalar, Marighela'nın ölümüyle, gözle görülür şekilde azaldı. Bazı Brezilya yetkilileri, «terörizm»in tarihe karıştığını söyleyerek övündüler. Fakat yetkililer konuşmakta çok acele ettiler. Daha iki hafta önce, küçük bir gerilla grubu, Rio de Janeiro'nun göbeğinde bir polis merkezine saldırdı. İçerdekileri binaya kilitleyerek binlerce hüviyet kartı ve iyi hal kağıdıyla kaçtı. Bununla gerillacılar, Ernesto Che Guevara'nın iki yıl önce Bolivya dağlarında ölümünden sonra gerilla taktiklerinde meydana gelen olağanüstü değişikliklere bir kişinin ölümüyle son verilmeyeceğini askeri hükümete göstermek istediler

Latin Amerika solu, Che'yi hâlâ bir kahraman olarak kabul etmesine rağmen, Castro tipi romantik orman harekatının Güney Amerika hükümetlerini devirme yolu olmadığına karar vermiştir. Bolivya, Peru. Guatemala ve Brezilya'da ABD'nin eğittiği hükümet birlikleri ve köylü desteğinden yoksunluk, gerilla hareketini engelledi. Sonuç olarak muhalifler. dikkatlerini, kırlardan şehirlere çevirdiler. Şehirlerdeki patlamalar sayesinde gerillalar ormanda ve dağlarda asla yapamayacakları propagandayı yaptılar.

Şok Birlikleri

Kendilerine 18. Yüzyıl'daki bir kızılderili isyancı, Tusac Amaru'nun adını veren Tupamaros isimli Uruguay'lı bir gerilla grubu ilk defa yeni tip gerilla taktiklerini geliştirdi. Ülke nüfusunun yarısının toplandığı başkent Montevideo'da üslenen bu grup, beton ormanda hareket etmenin, gerçek bir ormanda hareket etmekden daha kolay ve daha emin olduğunu çabucak keşfetti. Şehre kaymasına rağmen, hedefi, diğer Latin Amerika gerilla grupları gibi, sosyalist toplumu kuracak şiddetli ihtilaldir.

Güney Amerika'nın en büyük ülkesi Brezilya'da 9-12 ayrı solcu grup var. Muhtemelen 500 civarında militan ve 1500 kadar öğrenci, terörist faaliyetlerde çok birlikleri olarak görev almaktadırlar. Latin Amerika'da rakip örgütler arasında işbirliği çok azdır. Bu yüzden Brezilya makamlarının bunlarla savaşması güçleşmektedir. Rio'da bir gözlemci, geçen hafta «Mitoloji'deki Hydra ile savaşıyor gibiyiz. Bir başı kesiyorsunuz — ama hayvan gene de yaşamaya ve hareket etmeye de-

vam ediyor.» dedi. Gerçekte, gerilla liderinin ölümüne kadar şehir terörizmi tamamıyle kontrol dışına çıkmış görünüyordu. Rio ve Sao Paolo'da 10 milyon insan arasında doğal bir saklanma yeri bulan gerilla grupları bir seri başarı elde ettiler. Banka soygunlarından 1.4 milyon dolar ele geçirdiler. ABD Büyükelçisi'ni kaçırdılar, (böylece 15 önemli siyasi mahkumun serbest bırakılmasını sağladılar.) Bir ABD yüzbaşısını vurdular. Brezilya uçaklarını kaçırdılar ve bombalarla her iki şehirde heyecan yarattılar.

Doğal olarak, başarılı şiddet hareketleri, teröristlerin yenilmezliği efsanesini yarattı. Eylül ayında büyükelçinin kaçırılmasından duyulan uluslararası utanç, Brezilya güvenlik teşkilatında sarsıntı yarattı. O günden beri ülkenin her askeri bölgesinde teröristlere karşı bütün harekat, ordu komutanları yönetiminde yürütülmektedir. Terörist olmasından şüphe edilenlerin yakalanıp işkence edilmesi sayesinde hükümetin istihbaratı birden gelişmiştir. Bir güvenlik subayı, cinsel organlara yüksek voltaj uygulanması ve **pan de arara** (bir kurbanı saatlerce başaşağı tutmak) metodlarının, şüphe edilen kimselerden bilgi almak için yaygın olarak kullanıldığını açıklamıştır.

Bir teröristin, sorgusu sırasında, Carlos Morighela'nın Milli Kurtuluş Birliği'nde çoğunu Dominiken rahiplerinin teşkil ettiği dini bir destek birliğinin varlığı öğrenildi. Brezilya Deniz Kuvvetleri istihbarat teşkilatınca sorguya çekilen ve işkence edilen rahiplerden ikisi Morighela ile bir buluşma düzenlendiğini ifşa ettiler. Rahipler randevuya gittiler - ve yaşlı terörist pusuya düşerek kurşun yağmurunda öldü.

Sevilen ihtilalci Morighela, iyi bir teşkilatcı ve birleştirici olarak belki de parçalanmış radikal solu birleştirerek Brezilya'yı yöneten askerlere karşı gerçek bir tehdit yaratabilecek tek insandı. Ölümün Brezilya şehirlerinde tehlikeli terör hareketlerini yavaşlatmasına rağmen sükunet sağlanamayacaktır. Çünkü bu hareketlerin nedeni, Brezilya'nın askeri diktatörlüğünden çok daha derinlerdedir. Uruguay ve Şili'de şehir terörizmi vardır. Şehir terörizmi, anarşinin hiç azalmadığı Guatemala'da dalbudak sarmıştır. Halen askerlerin yumuşak yönetimindeki Arjantin'de sakin, Paraguay'da ise henüz kendisini göstermemişse de, hiçbir Latin Amerika Hükümeti bu hastalığa karşı aşılı değildir. Kıtada demokrasi ve diktatörlüklerin, servetin bir azınlığın elinde toplanması adaletsizliğini ve fakirliği giderememeleri yüzünden, genç insanlar, Morighela'nın yolunu izleyeceklerdir.

Bir Terörist

Gece gündüz, özel «yıkıcı faaliyetler» polisi tarafından aranan Brezilya'nın şehir teröristleri, basın mensupları ile konuşmaya yanaşmamaktadırlar, ki bunu da normal karşılamak gerekir. Newsweek, Rio de Janeiro Bürosu Şefi Peter Kramer, iki ay uğraştıktan sonra, terörist grupların insangücünün çoğunu sağlayan kanundışı Milli Öğrenci Birliği (UNE)nin bir lideriyle bir mülakat yapabildi. Bir akşam üstü arabasıyla yağmurlu bir Rio caddesindeki buluşma noktasına geldi. Çok geçmeden mavi bir Volkswagen'den - kendini UNE'nin ikinci başkanı olarak tanıtan - yakışıklı bir genç Kramer'in arabasına geçti. Şehir içinde otomobille dolaşırken bir saatten fazla bir süre içinde Kramer, genç teröristi dinledi.

● Konuşmaya kendi hayatımızdan başlayalım.

— Brezilya içlerindeki bir eyalettenim. Ailem küçük toprak sahibidir. 23 yaşındayım. Üniversite öğrencisiydim, fakat öğrenci örgütlendirme faaliyetlerimden dolayı üniversiteden atıldım. 2000'den fazla Brezilya'lı öğrenci aynı akıbete uğramıştır. Siyasi faaliyetlerimden dolayı iki kere tutuklandım. Hakkımda dört «yıkıcı faaliyet» davası var. 1968'de Federal polisçe ilk tutuklanmamda, askeri ve siyasi polis tarafından sorguya çekildim. Feci şekilde dövüldüm. Şimdi değişik arkadaşların yanında kalıyorum ve her nereye gidersem gideyim, bir muhafızla birlikte dolaşıyorum. Hareket etmek zorundayım, çünkü aranıyorum.

● Polisin yakaladığı öğrencilere nasıl davranılıyor?

— Diktatörlük, halkı hapsetmek, halka işkence etmek ve katletmek için bir sürü bahane buluyor. Terörist olmakla itham edilen birinin akrabası olmak kâfidir. Öğrenciler

dahil hemen bütün mahkumlara tutuklandıktan sonra işkence yapılmaktadır. Mahkumlar dövülmektedir. Kulaklarını patlatmak için aynı anda iki kulaklarına birden vurulmaktadır. Özellikle vücutlarının mahrem yerlerine elektrik akımı verilmektedir. Başaşağı tavana asılmaktadırlar. Kız arkadaşlarımız çoğu zaman tecavüze uğramaktadırlar.

● Hükümet baskısının hareketinize etkisi ne oldu?

— Hareketimizi daha güç bir hale getirdi. Mesela kitlevi sokak gösterilerdinden daha az tesirli olan küçük ve hızlı hareketlere giriştik. Önceden 50.000 - 100.00- kişilik gösteriler yapabiliyorduk. Bugün polis gelmeden yarım saat içinde biten 200 kişilik hareketler yapıyoruz. Hem de şimdi şehrin polisi çok olan bölgelerinde hareket yapmaktan kaçınıyoruz. Fakat taktiklerdeki bu değişikliklere rağmen hareketimiz sönmemektedir. Siniyor ve daha yoğun mücadele için kuvvetlerimizi topluyoruz. Şüphesiz halkımızın daha büyük bir kısmı - bireyler olarak - şiddeti destekliyor.

● Niçin daha şiddetli metodlara başvurdunuz?

— Baskı olmasaydı bu kadar şiddet olmazdı. Fakat hükümete karşı bütün kanuni ve parlamenter muhalefet, çok önceden tasfiye edildi. Ülkemizde yalnızca bir hayalet kongre var. Anlamlı bir oy yoktur. Diğer bir deyişle, başka alternatifimiz yoktu. Bize bırakılan tek yol, şiddettir. Yani, radikalleşmeseydik hayatta kalamazdık. Çünkü rejim bizi yoketmek niyetindedir ve halihazırda çok canımıza yakmıştır.

● Hükümeti ne şekilde devirmeyi düşünüyorsunuz?

— Öğrencileri, işçileri ve tarımda çalışanları birleştirmeli ve bir halk savaşına hazırlanmalıyız. Şimdilik biz öğrenciler tabanca ve molotof kokteylleriyle silahlanıyor ve kullanmasını öğreniyoruz. İlk hedefimiz, polise ve sağcı teröristlere karşı kendimizi korumaktır. Fa

KUKLA DİKTATÖRLERİN HALKA ZULMÜ
— Devrimci mücadele baskı arttıkça güçleniyor —

kat Milli Öğrenci Birliği, daha 1967'de şiddeti - bununla her türlü şiddeti kastediyorum - hedefimize varmak için tek yol olarak kabul etti.

Temel prensiplerimiz Vietnam'daki gerillaların aynısı olacaktır. Şimdi şehirlerde şiddet hareketleri var, fakat son hedefimiz, kırları kontrol ederek şehirleri kuşatmak ve tecrit etmektir. Şüphesiz emperyalist kuvvetler müdahale edecekler ve ABD ile savaşmak zorunda kalacağız.

● ABD'nin Brezilya'daki rolü hakkındaki görüşünüz nedir?

— İlk başta Brezilya askeri makamları ABD'ye giderek kurslar görmekte ve yeni işkence ve baskı teknikleri öğrenmektedirler. Burada da CIA ve FBI danışmanları polis ve askerlere yardımcı olmaktadır. Eğitim alanında ABD, Milletlerarası Kalkınma Teşkilatı (AID) sistemimize hakim olmuştur. Sonuç olarak, Brezilya için araştırma yapılmasını ve gerçek Brezilya teknolojisini kösteklemek için her türlü çaba harcanmaktadır. Hedef, ABD hakimiyetindeki işletmelerde çalışacak teknokratlar yetiştirmektir. Ekonomik alanda amaç, büyük Amerikan tröstlerine saha açmak için, küçük milli işletmeleri engellemek, kösteklemek ve safdışı etmektir. Bu, Amerikan halkına karşıyız demek değildir. Aksine, Vietnam'daki savaşı tasvip etmeyen Kuzey Amerika halkıyla kendimizi aynı safta hissediyoruz. Karşı olduğumuz ve gitmesini istediğimiz, Amerikan hükümeti ve iş çevreleridir.

● Yabancı ülkelerden mali veya başka çeşit yardım alıyor musunuz?

— Dış yardım almıyoruz. Tek desteğimiz, öğrencilerin ve diğer Brezilya'lıların verdikleridir.

● Gerçekten siyasi faaliyetlerinizin ilerlediğini düşünüyor musunuz?

— Askerler 1964'te iktidara geldiğinde bazı kimseler onları destekliyordu. 1964'ten 1968'e kadar esas hedefimiz, halkın bir diktatörlükte yaşadığının farkına varmasını sağlamaktı. Birçok sokak gösterileri düzenledik ve polis gelip bize saldırdığında halk Brezilya'nın hür bir ülke olmadığını anladı. Artık böyle gösterilere ihtiyaç yok. Şimdi artık halk diktatörlük altında yaşadığını biliyor. Bu, siyasi bilinç bakımından büyük ve cesaret verici bir gelişmedir, bizim için büyük bir başarıdır.

● Nasıl bir toplum kurmayı düşünüyorsunuz?

— Hükümetimiz anti - emperyalist ve toprak sahiplerine karşı olacaktır. Bütün yabancı şirketleri millileştireceğiz. Buna ilaveten hükümetimiz halkçı ve demokratik olacaktır. Düşmanlarımıza işkence etmeyeceğiz. Onları yargılayacak ve şiddetle cezalandıracağız. Fakat hem işkenceciyi, hem de kurbanını aşağılaştıran işkence yoluna gitmeyeceğiz.

Çeviren :
AHMET VAROĞLU

ATTF'DE DE SEÇİMLERİ SOSYALİSTLER KAZANDI

Avrupa Türk Toplumcular Federasyonu'nun Genel Kurultayı 14 Aralık günü Batı Berlin'de toplanmıştır. Çeşitli yurt ve dünya sorunlarının, devrimci mücadele konusundaki çeşitli görüşlerin tartışıldığı Kurultay'da Demokratik Devrimciler ideolojik bakımdan ağır bir yenilgiye uğramışlar, yönetim seçimlerini de tamamen kaybetmişlerdir.

Tamamen sosyalistlerin kazandığı seçimler sonunda federasyon başkanlığına Metin Gür, sekreterliğe Yılmaz Karahasan, saymanlığa Yılmaz Ongan, Kuzey Bölgesi Sekreterliğine Arslan Mengüç, Güney Bölgesi Sekreterliği'ne de Ali Söylemezoğlu seçilmişlerdir.

Köln, Berlin, Londra, Frankfurt, Rachbag, Dachau, Stuttgart, Hamburg, Memingen ve Paris toplumcularının katıldıkları kongre sonunda ATTF, şu **«Duyuru»**yu yayınlamıtır:

«Yurdumuzun sorunlarına çözüm getiremeyeceği gün geçtikçe açığa çıkan, emperyalizme, işbirlikçi burjuvalara ve feodal kalıntılara dayanan sömürü düzeni Türkiye'yi gitgide derinleşen bir çıkmaza sürüklemektedir. Yabancı ülkelerden aldıklarımızla sattıklarımız arasındaki fark büyümekte, ağırlaşan dış borçlar, zaten eksik olan yatırımları kısmağa, bu ise işsizliğin gittikçe artmasına sebep olmaktadır. Kapitalist düzenin baskısı şiddetlendikçe, sömürü düzeninde çözülmeler başgöstermekte, bir yanda hakim sınıflar içindeki çelişmeler su yüzüne çıkmakta, öte yandan geniş halk kitleleri genel bunalım içinde devrimci çözüm yollarına yönelmektedir.

«Bu şartlar altında sosyalistler olarak bizlere düşen görev, bir yandan halk kitlelerindeki bunalımın, işçi sınıfı önderliğinde devrimci bir harekete yönelmesi için çalışırken, bir yandan da işçi sınıfının sosyalist hareketini küçük burjuva devrimcilerinin peşine takmak için açık ve kapalı bütün çabalarla mücadele etmektir. Belirtmek isteriz ki, sosyalist hareketi ve işçi sınıfının önderliğinin temel şartı olan devrimci örgütlere yöneltilen hücumları, işçi sınıfına ve sosyalizm davasına bir ihanet olarak kabul edip gerektiği şekilde cevaplandıracağız.

«Türkiye'nin geleceği, mücadelemizi sürdürürken gözden kaçırmamamız gereken tehditler altındadır. Amerikan emperyalizminin aleti NATO çerçevesi içinde alınan son kararlardan, bir harp halinde NATO'nun atom silahlarının düşman topraklarına değil, Türkiye topraklarına karşı kullanılacağı ve bu kararın tek başına Amerikan Başkanı tarafından alınacağı anlaşılmaktadır. Türkiye'de yaşayan milyonlarca insanın ölümüne sebep olacak bu plan, iğrenç bir ihanet belgesidir. Böyle bir kararı kabul edenlerden de bu ihanetin hesabı sorulacaktır.

«Memleketimizin sorunlarının kendi öz kaynaklarımızda çözümlenmesini, sömürü düzeninin yıkılarak emekçi sınıflar yararına kalkınma yolunun açılmasını kabul etmeyenler, emperyalizmin Ortak Pazar tuzağına Türkiye'yi sokarak küçük bir azınlık yararına bağımsızlığımızı sattıklarını bir kere daha ispat ettiler.

«Memleketimizin bağımsız kalkınma yollarını birkaç büyük tüccarın çıkarları uğruna tıkayan Ortak Pazar tuzağına karşı yurtseverleri savaşa çağırıyoruz.

«Yurdumuzu açıkça pazara çıkaran egemen sınıflar, bu ihanetlerini rahatça yürütebilmek için her yurtsever eğilimi amansızca bastırmakta, faşist kanunları çekinmeden kullanmaktadırlar. Bir yazı yüzünden yıllarca hapis yatan vatandaşlarımız vardır. Memleketimizde devrimci savaş veren gençler sokak ortasında egemen sınıfların uşakları tarafından kurşunlanmaktadır.

«ATTF olarak, kendimizi Türkiye'de yürütülen sosyalist savaşın ayrılmaz bir parçası olarak gördüğümüzü, devrimci gücümüzü, enternasyonal dayanışma ve disiplin içinde geliştirmek için çalışacağımızı duyururuz.»

Köln Türk Kültür Kulübü, Berlin Türk Toplumcular Ocağı, Londra Kardaş Derneği, Frankfurt Türk Sosyalist Birliği, Rachbag Türk Kültür Birliği, Dachau Türk İşçileri Birliği, Stuttgart toplumcuları, Hamburg Türk Toplumcular Birliği, Paris toplumcuları, Memingen Türk Gençliği Kültür Kulübü.

Öte yandan Münih'teki toplumcu Türklerin kurduğu Münih Kültür Birliği kongresi de sosyalistlerin zaferiyle sonuçlanmış, **«milli demokratik devrimciler»** kesin bir ideolojik yenilgiye uğratılmışlardır. M.T.K.B. Dördüncü Genel Kurulu adına yeni seçilen yönetim kurulu Türk kamuoyuna şu önemli bildiriyi yayınlamıştır:

«Münih'te çalışan ve okuyan Türk sosyalistleri olarak yurdumuzda sosyalist hareketin önemli bir aşamada olduğunu görüyoruz. Hareketimizin bundan sonraki gelişmesinin temellerinin atılacağı bu dönemde görüşlerimizi kamu oyuna açıklamaya karar verdik.

«1. Sosyalist hareketin devrimci niteliğinin geliştirilmesi için Türkiye'nin somut şartlarının bilimsel sosyalzmin ışığı altında ve milletlerarası işçi hareketleri tarihinin genel tecrübelerinden yararlanarak değerlendirilmesi ve saptanacak devrimci yön üzerinde program ve örgüt birliğinin sağlanması gerekmektedir.

«2. Sosyalist hareketin devrimci niteliğinin temel şartı, bu hareketin işçi sınıfına dayanması ve gücünü bu sınıfın önderliğindeki emekçi sınıflardan almasıdır. Sosyalist hareketin işçi sınıfına ve diğer emekçi sınıflarına dayanması ise, ancak ve ancak sosyalist hareketin işçi sınıfının devrimci örgütünce yürütülmesi ve kitlelerin sürekli bir şekilde işçi sınıfının devrimci örgütü çevresinde toplanması ile olur.

«3. İşçi sınıfı devrimci örgütü önderliğinde sosyalist hareketi sürdürürken içinde bulunduğumuz şartlara uygun olarak, toplumun diğer sınıf ve tabakaları ile belirli somut hedefler için, örneğin emperyalizme karşı verilen bağımsızlık savaşında, güçbirliğine gidebilecektir. Sosyalist hareketin sosyalist olmıyan güçlerle bu çeşit ittifaklar yapmasının ön şartı, sosyalist hareketin, özellikle işçi sınıfının, politik, ideolojik ve örgütsel bağımsızlığının kıskançlıkla savunulması ve geliştirilmesidir. Bu ise, gerek devrimci örgüt içinde gerek işçi sınıfında ve gerekse toplumun tüm ilerici sınıf ve tabakalarında sürekli ve yoğun bir örgütleme ve eğitim faaliyetini gerektirmektedir.

«4. Yurdumuzdaki sosyalist parti Türkiye İşçi Partisi kurulduğu günden bu yana sosyalizm fikrinin soyut olarak geniş halk yığınlarına tanıtılmasında önemli bir rol oynamış ve tarihimizde ilk defa genel anlamı ile sosyalizmi işçi sınıfı ve köylü kitleleri arasında tartışma konusu yapmıştır. Türkiye'de sosyalist hareketin gelişmesinin emperyalizmin ve sömürü düzeninin temsilcilerini kuşkuya düşürdüğünü, bu çevreler tarafından sosyalist hareketi ve onun işçi sınıfı ve köylü kitleleri arasındaki öncüsü TİP'i baltalamak, durdurmak için her türlü çarenin denendiğini biliyoruz.

Başvurulan yıldırma ve sindirme metodları para etmeyince yeni bir taktik uygulamaya gidildi. Seçilen yol, yurdumuzdaki devrimci harekete işçi sınıfının ağırlığını koyarak önderlik etmesini önlemek, böylelikle bu hareketi saptırmak ve yozlaştırmak idi. Bir yandan yıllardır sömürü düzeninin bekçiliğini yapmış, işçi sınıfının bilinçlenip örgütlenmesini amansızca baskılarla önlemiş çevreler sol harekete sahip çıkmaya yeltenirken, öte yandan da işçi sınıfı ile sağlam bağlar kuramamış, onun devrimci gücüne güvenemiyen ve örgüt içinde çalışmak için gerekli disipline uymıyan kimseler «Milli Demokratik Devrim» sloganı arkasına gizlenerek işçi sınıfının devrimci harekete önderlik edemiyeceğini ortalığa ilan etmeye, giderek Türkiye'de işçi sınıfının varlığını inkara kalkıştılar. Provokatör ve likidatörlerin örgütü işlemez hale getirmek için faşist çevrelerin uyguladıkları zorbalıklardan dahi çekinmediklerini gördük.

«5. Bu şartlar altında görevimizin Türkiye'deki devrimci hareketin işçi sınıfı önderliğinde gelişmesi için var gücümüzle çalışmak ve bu ana ilkeden sapmalarla amansızca mücadele etmek olduğuna inanıyoruz. Amacımıza ulaşmak için eğitim ve örgütleme çabalarına daha büyük bir hızla eğilmeye kararlıyız.

«Tüm sosyalistleri, mücadelemizi önümüze çıkacak güçlüklerden yılmadan kardeşlik ve dayanışma havası içinde yürütmeye çağırırız.»

Muhsin Ertuğrul 60. Sanat Yılı bu hafta kutlanıyor

● Büyük tiyatro adamımız Muhsin Ertuğrul'un 60. sanat yılı 22 - 29 Aralık tarihl i arasında özel bir programla kutlanacaktır. Çeşitli tiyatro gösterileri, sergiler ve yayınlarla sürdürülecek olan bu programın gelirleriyle bir «MUHSİN ERTUĞRUL FONU» kurulacaktır. Bu fon, Türk Tiyatrosu'nun gelişmesi için çeşitli faaliyetlerde kullanılacak, ayrıca her yıl çeşitli alanlarda başarı gösteren kişilere verilecek olan «MUHSİN ERTUĞRUL ÖDÜLÜ» de bu fondan karşılanacaktır. Büyük devrimci sanatçının hayat hikayesini sunarken kendisinin büyük uğraşını daha nice yıllar sürdürmesini dileriz.

M. ERTUĞRUL BİR OYUNU İZLERKEN
— Hayatını tiyatroya adamış bir dev sanatçı —

1909 — 1919

Daha ilkokul sıralarında başlıyan tiyatro sevgisiyle nihayet 1909'da, o çağın en üstün tiyatro topluluğu olan Burhaneddin Tepsi'nin yanında sahneye çıkmış, iki yıl kadar beraber çalışıp çeşitli roller oynadıktan sonra 1911'de Paris'e giderek Batı Tiyatrosu'yla karşılaşmış, dönüşte kendi gibi düşünen arkadaşlarıyla bir topluluk kurarak 1912'de ilk Türk «Hamlet»i olmuş, yine o zaman için çok ilerici sayılan değerli piyeslerde rol almış, 1913'de tekrar Paris'e giderek bu kez Fransız sahnelerinde, özellikle rejisör Lugné-Poe'nun yanında çıraklık ederken «Hamlet» çalışmalarını yakından izlemek olanağını kazanmıştır.

1914'te ünlü tiyatro adamı André Antoine'ın kurduğu Darülbedayi'de öğretmen yardımcılığına başlamış, bu topluluğun 1916'da oynadığı ilk piyes olan «Çürük Temel»de hem rejisörlük etmiş, hem başrolü oynamıştır. 1917'de Alman Tiyatrosu'nu incelemek üzere Almanya'ya gitmiş, Berlin'de bir yandan tiyatrolarda çalışırken bir yandan da filimlerde önce figüranlık sonraları aktörlük, daha sonraları da rejisörlük etmiştir.

Bu ilk on yılda Muhsin Ertuğrul, Fransız, Alman tiyatrolarını yakından izlemiş, ilk çıraklık devri için çok yararlanmıştır.

Bu arada Türkiye'de ilk kez İbsen'in «Hortlaklar»ını tercüme ederek oynamıştır. Bu yüzden Darülbedayi ile ilgisi kesilmiştir. Edebi Tiyatro adıyla bir topluluk kurarak «Heidelberg Hatıraları», «Vazife» gibi piyesler oynamıştır.

1919 — 1929

1921'de bu defa yönetmen olarak tekrar Darülbedayi'ye girmişse de, kısa bir süre sonra Okuma Kurulu üyelerinin sanatçılardan seçilmesini istemesi üzerine arkadaşlarıyla birlikte ayrılmak zorunda bırakılmıştır. Almanya ve Avusturya'ya bir inceleme seyahati yapmış, yurda döndükten sonra çok ilkel imkanlarla ve çok az harcamalarla yedi filim çevirmiş, «Ateşten Gömlek»te ilk kez iki Türk kızına rol vermiştir (Bedia Muvahhid, Neyyire Neyir). 1924 yılında Darülbedayi'den ayrılan sanatçılarla kurduğu Muhsin Ertuğrul ve Arkadaşları topluluğu ile Ferah Tiyatrosu'nda «Renkli Fener» oyunu ile temsillere başlamıştır. Bu topluluk bir sezonda tam 20 oyun sahneye koyarak Türk Tiyatrosuna büyük bir canlılık getirmiş, Türk yazarlarının oyunlarına önem vermiş, yarının seyircisini yetiştirmek üzere ilk kez öğrencilere indirimli matineler düzenlemiş, tiyatro bilgisi veren bedava broşürler dağıtmıştır.

1925'de Rusya'ya giden Muhsin Ertuğrul, orada «Tamilla» ve «Spartaküs» filimlerini çevirmiş ve çağın ünlü tiyatro adamlarından Stanislavski ve Meyerhold'un çalışmalarını izlemiştir. 1927'de Muhiddin Üstündağ'ın valiliği sırasında Darülbedayi'ye baş yönetmen olarak atanmıştır. Sezon başında sahneye koyduğu «Hamlet» ve «Baba» oyunları büyük bir ilgiyle karşılanmıştır.

Hamlet oynandığı sırada tiyatro iki hafta seyirciyle dolup taşmıştır. Böylece Darülbedayi çok düzenli ve sürekli bir çalışma dönemine girmiş, Shakespeare, Molière, Schiller, Ibsen, Strindberg, Pirandello gibi Batı Tiyatrosu'nun en önemli yazarları Türk seyircisine tanıtılmıştır.

MUHSİN ERTUĞRUL
— Devrimci bir sanatçı —

1929 — 1939

1930'da Darülbedayi Dergisini çıkarmaya başlamıştır. Aynı yıl Darülbedayi'nin Ankara'ya yaptığı bir turne sırasında Atatürk, sanatçılar için verdiği davette Muhsin Ertuğrul'un tiyatro okulu açılması dileğini kabul etmiş ve o gün yaptığı konuşmayı şu ünlü sözlerle bitirmiştir: «Efendiler... hepiniz mebus olabilirsiniz, vekil olabilirsiniz, fakat sanatkar olamazsınız. Hayatlarını büyük bir sanata vakfeden bu çocukları seviniz...»

Bu dönemde İstanbul'un Dram ve Komedi Tiyatrosu'nu yılda altı ay her gece çalışan ve en az

Ataol Behramoğlu, emperyalizm buyruğundaki şiiri tehdit ediyor

Emperyalizm denince aklınıza yalnız bankalar, tröstler, petrol kumpanyaları gelmesin. O *reklam ışıklarıyla sizi boğan şehirler, o şehirlerin* uzun saçlı gençleri, rüküş karıları, geniş kalçalarıyla rahat koltuklara gömülmüş ak yakalı kara yürekli efendi kılıklı adamlar değildir yalnızca emperyalizmin belirgin çehreleri. Bir de bu namussuz düzenin kıskıvrak yakalayıp çürüttüğü zihinleri düşünün. Emperyalizme elinde olarak, olmayarak boyun eğmiş ve bu devin pençelerini aşındırmaya çalışan kimselerin hayatını zehir eden anlayışı kavramaya çalışın. Düşünün ki dünya bu günki haliyle size büyük bir oyun oynuyor. Zekanızı saptırıyor, güzellik duygunuzu, iyilik heveslerinizi kendi keyfine kullanıyor. Aldanmama gayreti *ile bakın* dünyaya ve o zaman sizin emeğiniz, sağlığınız üzerine olduğu kadar beyniniz ve yüreğiniz üzerine oynanan kumarın farkına varın.

Bakın ve görün ki Türkiye'nin bütün insani değerleri yıkılmıştır. Türkiye kültürünü ayakta tutup yaşatacak herşey ahlaksızca yokedilmeye çalışılıyor. İktisadi alanda değerlerin dış ülkelere akması diye bir şey var ya, kültür alanında bu değerlerin yaratılmasını bile engelliyorlar.

Bakın ve görün ki ülkemizin edebiyat alanı kirletilmiştir. Ve Türkiye edebiyatında en önemli yeri tutan, en atılımcı dal olarak şiir de bu pisliğin her türlüsünün bulaştığı bir durumda. Siz, nasıl yurttaş olarak yiğitlik, vefa, doğrusözlülük niteliklerinizi elde tutabilmek için çaba gösteriyorsanız -bırakın şiir okuyucusu olmayı- düşünen kafanızın aldatmacaya gelmemesine de dikkat edin. Ama şiir okuyucusu özellikle bir şeye daha dikkat *etmelidir. Yalın, özden, gösterişe kapılmayan şiir*deki erdeme.

Bu gün kültür emperyalizminin buyruğundaki zihinlerin görmezlikten geldiği, üzerine oyun oynamaya kalktığı bir şiir zekasından sözedeceğim. Aramızda özgün ve özden bir şiirin elifbasının yazarı *yaşıyor: Ataol Behramoğlu.* Şiirden uyuma, sahtekarlık, cafcaf bekliyorsanız elinize almayın Ataol Behramoğlu'nun şiirlerini. Çünkü onun şiiri dünyada insan olduğunu duymadan yaşayan, moda gibi gelip geçici bir hayata sahip olan, toplumun ve doğanın hareketi önünde kişiliksizce varolup giden kimselere birşeycikler söylemez. Ama eleştirel bir zekanız varsa; dünyayı, olayları, eşyayı irdelemek istiyorsanız; yüksek düzeyde bir beğeniye aday duyuyorsanız kendinizi -benim söylememe ne gerek şimdiye değin gözünüz üstüne koymuşsunuzdur onun şiirini.

Hayattan kaçmıyalım, üstüne üstüne varalım yaşamanın. Zaten bilmiyor muyuz gericiliğin bütün çabası gözlerimizi ya yapay, tuhaf şeylere çevirmek yahut büsbütün bağlamak istiyor. Özgün duyguları, salt dünyayla ilgili merakları olan bir yazar bizi adam edebilir. Behramoğlu'nun basit ve günlük gibi görünen şiirleri yalanla dolu hayatımıza karşı bir uyarıdır. Behramoğlu yaşadığı günleri pek derinden anlayan şairimizdir. Türkiyeli bir aydındır. Onu okurken birey sorunlarıyla karşı karşıya geldiğimiz kadar; çağını kavramaya açılmış, hayatı ölçüp biçen bir zekaya rastlı*yoruz. Kalbini çok iyi biliyorum* (ne de olsa biraz benim kalbimdir) sevmek, yaratmak, atılmak isteyen bir yürektir onunkisi. Zaman zaman umutsuzluğa sapar ama karamsarlığın şairi olmaz hiç. Sıkıntının, intiharın, gözyaşının çalkanıp durduğu bedeninden başkaldırma, ölmeme, hep uyanık kalmak duyguları fışkırır. Türkiye toprağına özgü bir inceliğin sahibidir. Fanteziden uzak ve halkımızın hayatından türeyen güzellik, iyilik ve ilerleme adına ne varsa onu kucaklama çabası içinde bir şairdir.

İçinde bulunduğumuz, emperyalizmin laçkalaştırdığı toplum böyle bir şaire, böyle şairlere düşmandır. Onu paramparça edemediği zaman da satın almak ister. Ama bu toplumun diri bir yanı da vardır, ülkenin değerlerini yeniden yaratıp yaşatacak olan bu öğe şairine, eğer gerçek devrimci nitelikte ise, yerini açacaktır. Öte yandan düzenin laçkalığına koşut olan anlayışın gürleyip gitmesini gözlemekle yetinmeyecek, devrimci töz bu çöküşün nedeni olacaktır.

Dikkatle okumalı Ataol Behramoğlu'nun şiirlerini, vardığı yalınlığa varabilmek için çaba harcamalı. O zaman görürsünüz ki Behramoğlu çok yeni bir imkandır şiirimiz için ve baştan aşağı yeniden kurulması gereken ülkemizde şiir adına yapılacak işlerin önemli bir yükünü üzerine almaya adaydır.

İsmet ÖZEL

MUHSİN ERTUĞRUL
— Kral Lear rolünde —

180 temsil veren bir kuruluş durumuna getirmiştir.

Carl Ebert'in 1936'da yurdumuza gelmesiyle bir yandan İstanbul Şehir Tiyatroları'nı yönetirken bir yandan da Ankara Devlet Konservatuvarı'nda öğretim üyeliği yapmış, filim çalışmalarını da sürdürmüştür.

1939 — 1949

İstanbul Şehir Tiyatroları'nda batı klasiklerini, önemli çağdaş *eserleri* ve Türk *yazarlarını* tanıtmaya devam ederken 1940 yılında klasik Türk tiyatro edebiyatından örnekler verebilmek için «Tarihi Matineler» düzenlemiştir. 1941'de «Perde ve Sahne» adlı *tiyatro* dergisini *yayın*lamıştır, 1946'da Vali Lütfi Kırdar'ın İstanbul'a kazandırdığı Açıkhava Tiyatrosu'nun açılışı dolayısıyla Kral Oedipus'u sahneye uygulamış ve böylece seyircinin yaz aylarında da tiyatro görmesini sağlamıştır.

1947'de Ankara Devlet Konservatuvarı Tatbikat Sahnesi'nin başına getirilmiş, aynı yıl bir depoyu tiyatro haline getirerek Küçük Tiyatro'yu Ankara'ya kazandırmıştır. Bu tiyatroda haftada altı gece oyun oynanmasını sağlamış, öğrenci ve halk matineleri düzenlemiş, çocuk tiyatrosunu başlatmış, Küçük Tiyatro dergisini yayınlamıştır.

1949 — 1959

Ankara'da Büyük Tiyatro'nun açılmasında çalışmış, Devlet Tiyatrosu'nun kurulmasıyla Genel Müdür olarak onun başına geçmiş ve Ahmed Kutsi Tecer'in «Köroğlu» piyesiyle tiyatroyu açtırmıştır.

1950'de Ankara'dan ayrılarak İstanbul'da ilk özel tiyatro olan Küçük Sahne'yi kurmuştur. Aralarında o güne kadar hiç sahneye çıkmamış gençler de bulunan bu toplulukta Münir Özkül, Şükran Güngör, Kamran Yüce, Sadri Alışık, Lâle Oraloğlu, Mücap Ofluoğlu gibi birer baş olmuş değerler vardır.

1955'de yeniden Ankara'ya davet edilerek Devlet Tiyatrosu Genel Müdürlüğüne dönmüştür. *Harap olmakta olan Ankara* Türk Ocağı binasını onararak Üçüncü Tiyatro olarak hizmete açmış ve uzun yıllardır eksikliğini duyduğu bir deneme sahnesi için, odacılar yatakhanesinden bir Oda Tiyatrosu çıkarmış, dünyada ilk kez yer numaraları yerine tiyatro yazarlarının adları konan koltuklar koymuştur.

Devletten oldukça yüklü ödenek alan bu tiyatronun, yalnız Ankara'nın imtiyazlı seyirci çevresine değil, yurdun tiyatrosuz kütlesine yararlı olması düşüncesiyle Eskişehir'e, Kütahya'ya, Konya'ya, Kayseri'ye sürekli temsiller düzenlemiş, bu arada kendisine amaç edindiği Bölge Tiyatroları kurma çabasına yönelerek Adana'da bir Şehir Tiyatrosu, İzmir'de bir Devlet Ti*yatrosu, Bursa'da bir Ahmed* Vefik Paşa Tiyatrosu açmıştır.

1959 — 1969

Eski İstanbul Belediye Başkanı Kemal Aygün'ün davetiyle tekrar Şehir Tiyatroları'nın başına geçen* Muhsin Ertuğrul ilk iş olarak bu müesseseye bir gençlik aşısı gereğini duymuş ve yurtta, yurt dışında ne kadar tiyatro eğitimi görmüş genç varsa hepsini bu çatı altına toplamıştır. Bugün herbiri bulundukları yerlerde önemli görevlerde bulunan bu gençler arasında Tunç Yalman, Beklan ve Ayla Algan, Şirin Devrim, Engin Cezzar, Asaf Çiğiltepe, Çoşkun Tunçtan, Ulvi Uraz, Nüvid Özdoğru, Mücap Ofluoğlu, Zihni Küçümen vardı. Bunlar iş başına getirilmiş, kaldırılmış olan geleneksel öğrenci gecelerine orta okul ve liseler için yeni repertuvar eklenmiş ve 1960'da Kadıköy yakasında bir tiyatro açılmıştır.

Bu arada Amerika üniversitelerinde tiyatro öğretimi konusunu incelemek için gittiği Amerika'dan dönünce 1961'de Şişli'de deneme sahnesi olarak Site, Fatih, Rumelihisarı Tiyatrolarını açmış, 1962'de Üsküdar, 1965'de Zeytinburnu Tiyatrolarını halkın hizmetine vermiştir. 1959'dan Muhsin Ertuğrul'un ayrıldığı 1966 dönemine kadar Şehir Tiyatroları'nda 71 yerli oyun oynanarak bir rekor kırılmıştır.

1967'de Avrupa'nın çeşitli memleketlerinde Çağdaş Tiyatro Eğitimi araştırmaları yapmak için Avusturya, Almanya, İspanya, Fransa'ya gitmiştir.

1968 — 1969'da L.C.C. Tiyatro Bölümü'nde bulunmuştur.

Program

MUHSİN ERTUĞRUL 60'ıncı Sanat Yılını Kutlama Komisyonu'nun düzenlediği Kutlama Haftası programı şöyledir:

1. Devlet tiyatroları, Şehir tiyatroları, Ankara ve İstan*bul'un bütün özel tiyatroları* repertuarlarındaki en iyi oyunu 22-29 Aralık tarihleri arasında bir gece Muhsin Ertuğrul için oynayacaklar, program dergilerini de Muhsin Ertuğrul Özel Sayısı olarak çıkaracaklardır.
2. 26 Aralık'ta Kültür Sarayı'nda bir **«Müzik Gecesi»** düzenlenecektir. Bu geceye Devlet Operası sanatçıları, uluslararası ünlü virtüözlerimiz, Devlet Operası ve Balesi katılacaktır.
3. 29 Aralık pazartesi gecesi, Kültür Sarayı'nda, ünlü tiyatro sanatçılarımızın katılmasıyla özel bir gösteri sunulacaktır. Bu gösteri için, Muhsin Ertuğrul'un 60 yıllık tiyatro hayatını ve buna bağlı olarak Türk Tiyatrosu'nun çeşitli dönemlerini yansıtan bir metin hazırlanmıştır.
4. Tiyatro Gecesi'ne Muhsin Ertuğrul'un dostu olan ünlü yabancı tiyatro sanatçıları onur konuğu olarak çağrılmışlardır.
5. **«60. Sanat Yılında Muhsin Ertuğrul'a Saygı»** adında bir kutlama kitabı yayınlanacaktır. Bu kitapta, Muhsin Ertuğrul'un sanat hayatı yüzlerce fotoğraf ve belgelerle *anlatılmakta; ayrıca,* yazılarından seçmeler, düşünce ve yaşayışını yansıtan bir röportaj, 50'ye yakın yazar ve tiyatro sanatçısının 60. Sanat Yılı için hazırladıkları yazılar bulunmaktadır.
6. Kültür Sarayı'nda **«Türk Tiyatrosu ve Muhsin Ertuğrul»** adında bir resim, belge ve fotoğraf sergisi açılacaktır.
7. İstanbul ve Ankara Üniversitelerinde, Oyun Yazarları Birliğinde Muhsin Ertuğrul Günü düzenlenecektir.
8. Türk Sinematek Derneği, Muhsin Ertuğrul'un filmleriyle bir toplu gösteri sunacaktır.

ÖNEMLİ NOT:

Muhsin Ertuğrul daha başından beri bu büyük organizasyondan sağlanacak geliri kabul etmiyeceğini kesin olarak Kutlama Komisyonu'na bildirmiştir. Bunun üzerine Komisyon, bu gelir ile bir **Muhsin Ertuğrul Fonu** kurmaya karar vermiştir. Bu fon, Türk Tiyatrosu'nun gelişmesi için çeşitli faaliyetlerde kullanılacak, her yıl verilecek olan **Muhsin Ertuğrul Ödülü** de bu fondan ödenecektir. Muhsin Ertuğrul Ödülü, yurdumuzda, tiyatronun korunmasına, yayılmasına, gelişmesine, güçlenmesine ve yayılmasına en yararlı olan kişi, topluluk yada kuruma verilecektir. Bu, bir yazar, bir rejisör, bir oyuncu olabileceği gibi, bir idareci, bir devlet görevlisi, bir komutan, bir gazeteci, bir seyirci, özetle herhangi bir Türk vatandaşı olabilir.

HASTAŞ - HÜRRİYET KAVGASI ALEVLENDİ !

HASTAŞ Holding ile HÜRRİYET Grubu arasında patlak veren dev sermayeler mücadelesi bayram günlerinde gazetelerin yayınlanmaması *nedeniyle biraz yatışır* gibi görünmüşse de, geçtiğimiz haftanın sonuna doğru birdenbire yeniden alevlenmiştir.

Bayram günlerinde bu mücadele ile ilgili en dikkati çekici yayını Ankara'da Gazeteciler Cemiyeti tarafından yayınlanan BAYRAM GAZETESİ yapmıştır.

Büyük para vurmak için tek gazetenin fiyatını 1 liraya çıkartan, sayfalarını tıkabasa ticari ilanla dolduran Bayram Gazetesi, HASTAŞ'tan aldığı iki tam sayfa ilanın bedeli olarak, sütunlarında tam bir HASTAŞ savunucusu kesilmiş, bu konuda makaleler, anketler yayınlamıştır. Bu yayınlar içinde en ilgi çekici olanı da, hiç şüphesiz, Aslan Başer Kafoğlu'nun yazısıdır.

Bilindiği gibi Aslan Başer Kafoğlu ile Adnan Başer Kafoğlu «sol kemalist» çevrelerde hayli isim yapmış iki kardeştirler. Aslan Başer Kafoğlu eski DPT uzmanlarından olup halen HASTAŞ Planlama Grubu Başkanlığını yapmaktadır. Buna karşılık, ağabeyi Adnan Başer Kafaoğlu ise, halen Maliye Bakanlığı Gelirler Umum Müdürü olup, aynızamanda HÜRRİYET Grubu'nun kurduğu Hür İş Halk Üretim A.Ş.'nin 100.000 lira sermayeli kurucu ortaklarındandır. Hürriyet ve Hastaş arasındaki holdingler savaşında her iki kardeş de iki ayrı cephede yeralmışlardır. Ancak daha ilgi çekici bir husus, Aslan Başer Kafaoğlu'nun, HASTAŞ'ın önde gelen kişilerinden biri olmakla beraber, aynızamanda Hürriyet Grubu tarafından yayınlanan Yeni Gazete'de, Doğan Avcıoğlu ile birlikte devamlı yazı yazmasıdır. Ancak halen ekonomik nedenler ağır bastığı için, Aslan Başer Kafaoğlu, Ankara BAYRAM GAZETESİ'nde, HASTAŞ'ı açıkça savunmaktan kendisini alamamıştır. Aslan Başer Kafaoğlu bununla da kalmamış, Hürriyetin saldırıları karşısında durumu adamakıllı sarsılan HASTAŞ'ı kurtarabilmek için, idare meclisi başkanı Dr. Suphi Baykam ile birlikte, başta Başbakan Demirel olmak üzere çeşitli bakanlıkların kapısını aşındırmıştır.

Bir «sol kemalist» olarak, Aslan Başer Kafaoğlu'nun bir holdingin silaşörlüğünü yapması, birçok devrimciyi şaşırtabilir. Ama Aslan Başer Kafaoğlu, buna karşı herhalde, **«Türkiye'de HASTAŞ'ın doğuşu ile birlikte ümit verici bir hızla gelişmeye başlayan milli sermaye piyasası hareketini»**, yani milli burjuvazi yaratılmasını savunduğunu ileri sürecektir. Ve herhalde Suphi Baykamın **«Yabancı sermayeye kaderini bağlayanlar ve milletin sıkıntı çekmesi pahasına hayatlarını sürdürenler, HASTAŞ'ın aleyhinde akla hayale gelmez tertiplere saptılar ve her türlü sabotajı yapmaktan geri durmadılar»** şeklindeki savunmasına iştirak edecektir.

Pekiyi, «sol kemalist» Aslan Başer Kafaoğlu'nun bu savı yerindeyse, HASTAŞ'ın karşısında saf tutan diğer «sol kemalist»lerin durumu ne olacaktır? Örneğin, Adnan Başer Kafaoğlu, Doğan Avcıoğlu, Orhan Erkanlı, Osman Nuri Torun... Aslan'ın biraderi Adnan, eski DPT müsteşarı Torun ve eski MBK'cı Erkanlı ile birlikte Hürriyet Grubu'nda ortak durumunda bulunduğu gibi, «sol kemalist»lerin yıldızı Doğan Avcıoğlu da, Devrim Dergisi'nde HASTAŞ'ı yıkmağa çalışan Hürriyet'e toz kondurmamaktadır.

Hürriyet - Hastaş savaşı, «sol kemalist»leri milli burjuva yaratma konusunda ikiye ayırırken, bir süredir Hastaş aleyhindeki yayınını ikinci plana düşürmüş bulunan Hürriyet geçen hafta sonunda manşetten tekrar saldırıya geçmiştir.

19 Aralık cuma günü Hürriyet Gazetesi'nin verdiği haberlere göre, HASTAŞ'ta tam bir çözülme başlamıştır, istifalar birbirini takip etmektedir. HASTAŞ İdare Meclisi Başkanı Suphi Baykam, beraberinde Aslan Başer Kafaoğlu olduğu halde Ankara'da Başbakan Demirel ile görüşmek istemiş, fakat kabul edilmemiştir. Maliye ve Ticaret Bakanlıkları da HASTAŞ hakkında soruşturma yapmak üzere harekete geçmişlerdir. HASTAŞ Öğretim ve Sağlık Kurumları kurucuları, Baykam'ı acele toplantıya davet etmişlerdir. HASTAŞ'ın Bursa'daki ortakları da, özel bir kolejde toplanarak son durumu görümüşler, sonuçta Dr. Suphi Baykam'dan hesap sormağa karar vermişlerdir.

Hastaş meselesinin ve Hastaş'ın ünlü ambleminin Hürriyet manşetinde yeraldığı sabah işe gitmekte olan vatandaşlar, yine manşetinde HASTAŞ isminin ve ambleminin yeraldığı bir başka gazetenin, hem de parasız olarak dağıtıldığını görmüşlerdir. Bu, HASTAŞ'ın Hürriyet'e karşı çıkarttığı özel gazetedir. Kuruluşundan beri milyonlarca lira reklam harcaması yaparak gazetelerin tamamını satın alan, hiç değilse nötralize eden HASTAŞ, Hürriyet'in saldırıları başladıktan sonra da gazeteleri reklam furyasına boğmuş, küçük tasarruf sahiplerinin paralarından her gün onbinlerce lirayı kasalarına akıtan gazeteler de, Hürriyet'in saldırısı karşısında bir numaralı HASTAŞ savunucusu kesilmişlerdir. Hastaş'ın özel gazetesinin arka manşetinde, okuyucular adeta enayi yerine konularak, **«Türk basını olayı kamuoyuna gerçek yüzüyle yansıtmıştır. Sayın basının bu tutumunu Türkiye'nin sahipsiz bir ülke olmadığı gerçeğinin belirgin bir yöntemi saymaktayız. Basına şükranlarımızı sunuyoruz»** denilmektedir.

Ama, gazeteleri satınalarak yaptırdığı bu yayını dahi kafi görmeyen HASTAŞ, bir özel gazete çıkartıp Hürriyet'e karşı saldırıya geçmekten de kendini alamamıştır. İşin ilginç yanı, bu Rockefeller gazetesi örneği sermaye varakparesinin, sosyalist(!) Akşam Gazetesi'nin rotatifinde basılmış olmasıdır! Bir yandan Çetin'iyle, İlhami'siyle sol okuyucuları elinde tutmaya çalışırken, öte yandan başyazılarında büyük sermayeye methiyeler düzen, kumaş ticaretinden eğlence prodüktörlüğüne, din ticaretinden sosyete çığırtkanlığına kadar marifeti mübah gören Akşam'ın, Hastaş için özel gazete prodüksiyonunda bulunması da hiç kimseyi şaşırtmamıştır!

Hastaş'ın özel gazetesi, aslında Suphi Baykam'ın özel gazetesi durumundadır. **«Hürriyet'e dur demenin zamanı gelmiştir»** manşetiyle Hürriyet'e misilleme de bulunan özel gazetenin başyazarı Suphi Baykam'dır. İçerisinde de Baykam ailesinin ve Dr. Suphi Baykam'ın kişisel savunmalarına geniş yer verilmektedir. Örneğin, Dr. Suphi Baykam'ın talebe iken 3,5 yıl MTTB Genel Başkanlığı yaptığı belirtilerek **«Bu dönemde gençlik tarihimiz, en hareketli devrelerinden birini yaşadı»** denilmektedir. Gerekten de Baykam'ın genel başkanlığı sırasında gençlik tarihimiz en hareketli devrelerinden birini yaşamıştır, ama bu CHP faşizminin emrinde sol ve demokratik güçlere karşı kullanılan bir hareketlilikti.

Ayrıca, Baykam'ın, siyasi hayatındaki başarılarından da söz edilerek, **«12 yıllık siyasi hayatının zirvesinde bulunduğu bir sırada»** büyük fedakarlık yaparak HASTAŞ'ın başına geçtiği belirtilmektedir.

Hürriyet'in saldırıları devam ederken, Suphi Baykam, kendi özel gazetesinde açıkladığı gibi, **«zirvede iken ayrıldığı»** parlamentoya başvurarak **«meclis araştırması»** *istemiştir*. Baykam, herhalde, eski meslektaşlarının kendisini temize çıkartacaklarından emin bulunmaktadır.

Hürriyet'in yayını üzerine Hastaş'ın hasımları da meseleyi meclise getirdikleri için, bugüne dek Bâbıâli basınında yürütülen **«holdingler savaşı»**, bundan böyle parlamentoda yürütülecektir.

Allah rızası için okuyun şu adamı!

Aylardan beri yazıyoruz, çiziyoruz. Hadiselerin seyrinden öyle anlıyoruz ki, kendimiz yazıp, kendimiz okuyoruz...

İşte, bizim aylardan beri üzerinde durduğumuz ve alakalıları her fırsatta ikaza çalıştığımız en büyük tehlike de gelip çatmıştır!

Elimizden alakalıları ikaz etmekten başka bir şey gelmiyor! Ve her fırsatta *bu* vazifemizi yerine getirmeğe çalışıyoruz. Ama, ne var ki, biz yazıyor, biz okuyoruz; aldıran, umursayan yoook...

İSMAİL OĞUZ
(B. Sabah - 17.12.1969)

haftanın karikatürü

HALK SEKTORU

hastaş

DİYORUZ Kİ:

HÜRRİYET'E DUR DEME...

ZAMANI

...ELMİŞTİR

HASTAŞ ortaklarına şükranları sunuyor...

Basına şükranımızı sunuyoruz

Son Havadis

Cumhuriyet

AKŞAM

Milliyet

ADALET

Tercüman

Yeni İstanbul

Başya...

Yüce Meclisten rica ediyoruz

Gelin HASTAŞ'ı siz inceleyi...

(HASTAŞ GAZETESİ - 15.12.1969)

Bu HASTAŞ hesabına bir AKŞAM *prodül siyonudur!*

Şimdi de kardeşine dalkavukluk!

Ankara'da muhteşem bir irfan ocağı, yurda binlerce bilgili evlat yetiştirmenin heyecanıyla meşale meşale tutuşmaktadır. Bu özel teşebbüs, bir irfan ocağı olduğu kadar, Türk müteşebbisinin gücünü de ortaya koyan yurt çapında iftihar edilecek ve gurur duyulacak bir başarı âbidesidir. Bu okulun kurucusu Sayın Başbakan'ın küçük kardeşi Hacı Ali Demirel'dir. *Emeğin*, gayretin, çalışmanın, *işte* sebatın ve azmin mükemmel *bir* örneği olan sayın Ali Demirel, ağabeyi Başbakan olmasaydı, belki daha da başarılı olurdu. Yakınları mühim mevkide olanlar, ne de olsa, bir çekingenlik içinde bulunurlar.

Özel Yükseliş tesisleri örnek bir müessese, kurucusu örnek bir insan, öğretim kadrosu en seçkin kimseler, öğrenciler de böyle yetişiyor.

TEKİN ERER
(Son Havadis - 17.12.1969)

Müslümanlar Sendikası !

Aklı başında müslümanların sendikacılık mevzuuna eğilmeleri ve bu faaliyete girmeleri hayati bir zarurettir.

İslam sendikacılığı nasıl yapılır?

«Müslüman sendikası» diye bir sendikayı bize kurdurtmazlar. Devlet «laik»tir. İslami cemiyet kurmayı yasak etmiştir.

O halde ne yapacağız?

Yapılacak iş gayet basittir. Müslümanlar, adında ve tüzüğünde dinden bahsedilmeyen sendikalar kuracaklardır.

Genç, ihlaslı, kültürlü, müteşebbis, faal kardeşlerim.

— Bismillah deyin ve işçi hareketlerine katılın.

Biz başlayalım. Tevfik Allah'tandır.

MEHMET ŞEVKET EYGİ
(Bugün - 16.12.1969)

ANT ● Haftalık Dergi ● Kurucuları: YAŞAR KEMAL, FETHI NACI, DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sahibi ve Genel Yayın Müdürü: DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sorumlu Müdürü: OSMAN S. AROLAT ● Teknik Sekreter: İNCİ ÖZGÜDEN ● İdare Yeri: CAĞALOĞLU, Başmusahip Sok. Tan Apt. 10/11 - İSTANBUL ● Tel.: 27 81 09 ● P. K. 934 — Sirkeci - İSTANBUL ● Dizgi ve Tertip: ES - İN MATBAASI ● Baskı: VATAN MATBAASI

● Taşra Dağıtımı: HÜRRİYET DAĞITIM A. Ş. — Cağaloğlu - İstanbul, Tel.: 27 38 54 ● İstanbul Dağıtımı: FUAT BÜTE - Ankara Cad. 84 - İSTANBUL. Tel.: 27 89 49 ● Abone Şartları: Yıllık 44 Lira. Altı Aylık 22 Lira, Üç Aylık 11 Lira ● İlan: Santimi 25 Lira; Yayın İlanlar, yüzde 50 indirimlidir ● Tam sayfa yayın ilanları 1500, yarım sayfa 800 Lira'dır ● Küçük yayın ilanları kelimesi 75 Kuruş'tan kabul edilmektedir